

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑-๒ ม. ๑

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

- มุ่งพัฒนาค่านิยมหลัก ๑๒ ประการ
และ ๕ จุดเน้นการเป็นพลเมืองดีของชาติ
- ออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ผลการเรียนรู้
และสาระการเรียนรู้เป็นเป้าหมาย
- ออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
- ใช้แนวคิด Backward Design
ผสมผสานกับแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ต่าง ๆ อย่างหลากหลาย
- ออกแบบการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะสำคัญผู้เรียน
- ออกแบบการเรียนรู้เพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์
- แบ่งแผนการจัดการเรียนรู้เป็นรายชั่วโมง สะดวกในการใช้
- มีองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ครบถ้วน
- นำไปพัฒนาเป็นผลงานทางวิชาการเพื่อเลื่อนวิทยฐานะได้

ผลิตและจัดจำหน่ายโดย บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

วัฒนาพานิช สารานุกรม

216-220 ถนนบำรุงเมือง แขวงสำราญราษฎร์ เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200
โทร. 02 222 9394 • 02 222 5371-2 FAX 02 225 6556 • 02 225 6557
email: info@wpp.co.th

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้

รายวิชาเพิ่มเติม

หน้าที่พลเมือง ๑-๒ ม. ๑

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

สงวนลิขสิทธิ์ตามกฎหมาย

จะมิได้ทำซ้ำ คัดแปลง เผยแพร่

ส่วนใดส่วนหนึ่ง เว้นแต่จะได้รับอนุญาต

สมพร อ่อนน้อม พธ.บ. (เกียรตินิยม), นศ.บ.

พงษ์ศักดิ์ แก้วเครือ ศศ.บ. (เกียรตินิยม), ร.ม.

บุญรัตน์ รอดตา ศษ.บ.

ประจวบ ตรีภักดิ์ พธ.บ., ศศ.ม.

กุสุมาวดี ชัยชูโชติ ศ.บ., ศ.ม.

จุลพงษ์ อุดมพรพิบูล วท.บ.

นฤชกรณ์ กมลนฤเมธ ศศ.บ.

บรรณาธิการ

สุระ ดามาพงษ์ กศ.บ., กศ.ม.

ISBN 978-974-18-7186-5

พิมพ์ที่ บริษัท โรงพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด นายเริงชัย จงพิพัฒนสุข กรรมการผู้จัดการ

คำนำ

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ **รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง** ชุดนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้โดยยึดหลักการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด **Backward Design** ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (**Child-centered**) ตามหลักการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้ สามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม บทบาทของครูมีหน้าที่เอื้ออำนวยความสะดวกให้นักเรียนประสบผลสำเร็จ โดยสร้างสถานการณ์การเรียนรู้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ทำให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ได้ในเชิงบูรณาการด้วยวิธีการที่หลากหลาย เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปความรู้ด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนได้รับการพัฒนาทั้งด้านความรู้ ด้านทักษะ/กระบวนการ และด้านเจตคติที่ดี นำไปสู่การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข

การจัดทำคู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ **รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง** ชุดนี้ได้จัดทำสอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนรู้ รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มุ่งเน้นพัฒนาค่านิยมหลัก ๑๒ ประการและ ๕ จุดเน้นการเป็นพลเมืองดีของชาติ ได้นำเสนอแผนการจัดการเรียนรู้เป็นรายชั่วโมงตามหน่วยการเรียนรู้ เพื่อให้ครูนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้สะดวกยิ่งขึ้น นอกจากนี้แต่ละหน่วยการเรียนรู้ยังมีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ทั้ง ๓ ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะ/กระบวนการ ทำให้ทราบผลการเรียนรู้แต่ละหน่วยการเรียนรู้ของนักเรียนได้ทันที

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ **รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง** ชุดนี้นำเสนอเนื้อหาเป็น 3 ตอน คือ **ตอนที่ 1 การจัดการเรียนรู้ รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง** ประกอบด้วยเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง การกำหนดรายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง เทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้แนวทางการวัดและประเมินผล โครงสร้างรายวิชาเพิ่มเติม และโครงสร้างการแบ่งเวลารายชั่วโมงในการจัดการเรียนรู้

ตอนที่ 2 แผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง ได้เสนอแนะแนวทางการจัดการเรียนรู้แต่ละหน่วยการเรียนรู้ในหนังสือเรียน แบ่งเป็นแผนย่อยรายชั่วโมง ซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้แต่ละแผนมีองค์ประกอบครบถ้วนตามแนวทางการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา

ตอนที่ 3 เอกสาร/ความรู้เสริมสำหรับครู ประกอบด้วยแบบทดสอบ ใบความรู้ ใบงาน แบบบันทึก และแบบประเมินต่าง ๆ และความรู้เสริมสำหรับครู ซึ่งบันทึกลงในแผ่นซีดี (**CD**) เพื่ออำนวยความสะดวกให้ครูใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ **รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง** ชุดนี้ได้ออกแบบการเรียนรู้ด้วยเทคนิคและวิธีการสอนอย่างหลากหลาย หวังว่าจะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของนักเรียนต่อไป

คณะผู้จัดทำ

สารบัญ

ตอนที่ ๑ การจัดการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง	๑
๑. เป้าหมายการจัดการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง	๒
๒. การกำหนดรายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง	๓
๓. การจัดรายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๕๗	๔
๔. คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง	๕
๕. เทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง	๗
๖. แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง	๑๔
๗. คำอธิบายรายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑-๒ ม.๑	๒๐
๘. โครงสร้างรายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑-๒ ม.๑	๒๒
๙. โครงสร้างเวลาเรียนรายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑-๒ ม.๑	๒๒
ตอนที่ ๒ แผนการจัดการเรียนรู้ รายชั่วโมง รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑-๒ ม.๑	๒๕
หน้าที่พลเมือง ๑	
แผนการจัดการเรียนรู้ ปฐมนิเทศ และข้อตกลงในการเรียนรายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑-๒ ม.๑	๒๖
แผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ความเป็นไทย แผนที่ ๒-๑๑	
แผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ รักษาดิ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ แผนที่ ๑๒-๑๖	
แผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ พระบรมราโชวาทและหลักการทรงงาน แผนที่ ๑๗-๒๐	
หน้าที่พลเมือง ๒	
แผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ พลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข แผนที่ ๒๑-๓๐	๑
แผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ ความปรองดอง สมานฉันท์ แผนที่ ๓๑-๔๐	๔๔
ตอนที่ ๓ เอกสาร/ความรู้เสริมสำหรับครู	๘๒

ตอนที่ ๑

การจัดการเรียนรู้ รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง

๑. เป้าหมายการจัดการเรียนรู้ รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ได้กำหนดวิสัยทัศน์ในการที่จะพัฒนาความเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก เพื่อให้คนในสังคมไทยมีกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ แก้ปัญหาอย่างเป็นเหตุเป็นผล มีคุณธรรม มีระเบียบวินัย มีจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อสังคม มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย มีความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ประกอบกับคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) มีนโยบายส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนในชาติมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องประวัติศาสตร์ความเป็นชาติไทย รักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ และเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความปรองดอง สามานฉันท์ เพื่อให้เกิดสันติสุขในสังคมไทย นอกจากนี้ ยังได้กำหนดค่านิยมหลัก ๑๒ ประการ เพื่อสร้างคนไทยให้เข้มแข็ง อันจะนำไปสู่การพัฒนาชาติบ้านเมืองให้เข้มแข็งเจริญรุ่งเรือง ดังนี้

๑. มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ซึ่งเป็นสถาบันหลักของชาติในปัจจุบัน
๒. ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน มีอุดมการณ์ในสิ่งที่ดีงามเพื่อส่วนรวม
๓. กตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์
๔. ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียนในทางตรงและทางอ้อม
๕. รักษาวัฒนธรรมไทย ประเพณีไทยอันดีงาม
๖. มีศีลธรรม รักษาความสัตย์ หวังดีต่อผู้อื่น เผื่อแผ่และแบ่งปัน
๗. เข้าใจ เรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่ถูกต้อง
๘. มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย ผู้น้อยรู้จักเคารพผู้ใหญ่
๙. มีสติรู้ตัว รู้คิด รู้ทำ รู้ปฏิบัติ ตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
๑๐. รู้จักดำรงตนโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รู้จักอดออมไว้ใช้เมื่อยามจำเป็น มีไว้พอกินพอใช้ ถ้าเหลือก็แจกจ่าย จำหน่าย ขยายกิจการเมื่อมีความพร้อมโดยมีภูมิคุ้มกันที่ดี
๑๑. มีความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำหรือกิเลส มีความละอายเกรงกลัวต่อบาปตามหลักของศาสนา
๑๒. คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมและชาติมากกว่าประโยชน์ของตนเอง

เพื่อให้การพัฒนาการเรียนการสอนหน้าที่พลเมืองเป็นไปตามนโยบายและค่านิยมหลัก ๑๒ ประการดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้กำหนดให้สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนรายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ทั้งในชั้นประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย นอกเหนือจากที่สถานศึกษาจะต้องจัดการเรียนการสอนสาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ซึ่งจัดเป็นรายวิชาพื้นฐานในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม อยู่แล้ว โดยได้กำหนดจุดเน้นและขอบข่ายของรายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง เป็น ๕ จุดเน้น คือ

จุดเน้นที่ ๑ ความเป็นไทย

๑. ลักษณะที่ดีของคนไทย (มารยาทไทย กตัญญูคตเวที เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ)

๒. ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม และประเพณี (การแต่งกาย ภาษา ภูมิปัญญา ประเพณี)

จุดเน้นที่ ๒ รักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

การเห็นคุณค่าและการแสดงออกถึงความรักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

จุดเน้นที่ ๓ ความเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๑. การดำเนินชีวิตตามวิถีประชาธิปไตย

๒. การมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

จุดเน้นที่ ๔ ความปรองดอง สมานฉันท์

๑. การอยู่ร่วมกันในสังคมแห่งหลากหลาย

๒. การจัดการความขัดแย้งและสันติวิธี

จุดเน้นที่ ๕ ความมีวินัยในตนเอง

ข้อสคัญสุจริต ขยันหมั่นเพียร อดทน ใฝ่หาความรู้ ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ ยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

หลังจากได้กำหนดจุดเน้นและขอบข่ายรายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง แล้ว สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดผลการเรียนรู้ชั้นปี ผลการเรียนรู้ช่วงชั้น รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง นอกจากนี้ยังได้กำหนดสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้และจัดทำคำอธิบายรายวิชา เพื่อให้สถานศึกษานำไปกำหนดเป็นหลักสูตรสถานศึกษาของตนให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

๒. การกำหนดรายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดให้สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนรายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง โดยได้ประกาศให้เป็นรายวิชาเพิ่มเติมในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ทั้งนี้ ตามหนังสือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ ศธ ๐๔๐๑๐/ว๑๔๕ ลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๗ และ ที่ ศธ ๐๔๐๑๐/ว๑๒๓๕ ลงวันที่ ๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๗ และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การเพิ่มวิชาหน้าที่พลเมืองเป็นรายวิชาเพิ่มเติม ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ประกาศ ณ วันที่ .... ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ ได้กำหนดให้จัดการเรียนการสอนหน้าที่พลเมือง ดังนี้

ระดับประถมศึกษา จำนวน ๖ รายวิชา รายวิชาละ ๔๐ ชั่วโมง ต่อปี

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑ เวลาเรียน ๔๐ ชั่วโมง ต่อปี

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ เวลาเรียน ๔๐ ชั่วโมง ต่อปี

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๓ เวลาเรียน ๔๐ ชั่วโมง ต่อปี

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๔ เวลาเรียน ๔๐ ชั่วโมง ต่อปี

- ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑ เวลาเรียน ๒๐ ชั่วโมง (๐.๕ หน่วยกิต)
- ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ เวลาเรียน ๒๐ ชั่วโมง (๐.๕ หน่วยกิต)
- ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๔ เวลาเรียน ๒๐ ชั่วโมง (๐.๕ หน่วยกิต)

๔. คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง เล่มนี้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางให้ครูใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ โดยแบ่งหน่วยการเรียนรู้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้เล่มนี้ได้นำเสนอรายละเอียดไว้ครบถ้วนตามแนวทางการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ได้ออกแบบการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้ นักเรียนได้พัฒนาองค์ความรู้ ตามค่านิยมหลัก ๑๒ ประการ จุดเน้นการเรียนรู้หน้าที่พลเมือง ๕ ประการ และเน้นการพัฒนาสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์อย่างครบถ้วนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ นอกจากนี้ยังได้ออกแบบการเรียนรู้ตามแนวคิด **Backward Design** ดังนั้น ครูควรศึกษาคู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้แล้วปรับใช้ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม สถานการณ์ และสภาพของนักเรียน

ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้จะแบ่งแผนการจัดการเรียนรู้ออกเป็นรายชั่วโมง ซึ่งมีจำนวนมากน้อยไม่เท่ากันขึ้นอยู่กับเนื้อหาสาระ และในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบดังนี้

๑) **จุดเน้น** เป็นจุดเน้นในการพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของชาติที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้สำหรับการจัดการเรียนการสอนรายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ซึ่งประกอบด้วย ๕ จุดเน้น คือ ๑) ความเป็นไทย ๒) รักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ๓) ความเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ๔) ความปรองดอง สามานฉันท์ และ ๕) ความมีวินัยในตนเอง

๒) **ผลการเรียนรู้** เป็นผลการเรียนรู้ที่ใช้เป็นเป้าหมายและตรวจสอบนักเรียนหลังจากเรียนจบเนื้อหาที่นำเสนอในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้นั้น ๆ ซึ่งเป็นผลการเรียนรู้ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดไว้ในแนวทางการจัดการเรียนรู้ รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง

๓) **สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด** เป็นความคิดรวบยอดของเนื้อหาที่นำมาจัดการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้

๔) **สาระการเรียนรู้** เป็นหัวข้อย่อยที่นำมาจัดการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้

๕) **สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน** เป็นส่วนที่บอกจุดมุ่งหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนภายหลังจากเรียนจบตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ กำหนด ซึ่งมี ๕ ประการ คือ ๑) ความสามารถในการสื่อสาร ๒) ความสามารถในการคิด ๓) ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และ ๕) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

๖) **คุณลักษณะอันพึงประสงค์** เป็นส่วนที่บอกคุณลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนภายหลังจากเรียนจบในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ ตามที่หลักสูตรกำหนด

๗) **ชิ้นงาน/ภาระงาน** เป็นกิจกรรมที่กำหนดให้นักเรียนปฏิบัติ ได้แก่ ๑) ภาระงานหรือกิจกรรมที่เน้นขั้นตอนการปฏิบัติและผลงาน ๒) ภาระงานหรือกิจกรรมที่เน้นการสร้างลักษณะนิสัย ๓) ภาระงานที่มีลักษณะประเมินโครงการหรือโครงงาน และ ๔) ภาระงานที่เน้นผลผลิต

๘) **การวัดและประเมินผลการเรียนรู้** เป็นการตรวจสอบผลการจัดการเรียนรู้ว่าหลังจากจัดการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้แล้ว นักเรียนมีพัฒนาการ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเป้าหมายที่คาดหวังไว้หรือไม่ และมีสิ่งที่จะต้องได้รับการพัฒนาปรับปรุงส่งเสริมในด้านใดบ้าง ดังนั้น ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้จึงได้ออกแบบวิธีการและเครื่องมือในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ ของนักเรียนไว้อย่างหลากหลาย เช่น การทำแบบทดสอบ การตอบคำถามสั้น ๆ การตรวจผลงาน การสังเกตพฤติกรรมทั้งที่เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม โดยเน้นการปฏิบัติให้สอดคล้องและเหมาะสมกับผลการเรียนรู้

วิธีการและเครื่องมือในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เหล่านี้ครูสามารถนำไปใช้ประเมินนักเรียนได้ทั้งในระหว่างการจัดการเรียนรู้และการทำกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดจนการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

๙) **กิจกรรมการเรียนรู้** เป็นการเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เนื้อหาในแต่ละเรื่อง โดยใช้แนวคิดและทฤษฎีการเรียนรู้ต่าง ๆ ตามความเหมาะสม ทั้งนี้เพื่อให้ครูนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งกระบวนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย ๕ ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นที่ ๑ ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ขั้นที่ ๒ ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ ๓ ขั้นขยายความรู้

ขั้นที่ ๔ ขั้นประเมิน

ขั้นที่ ๕ ขั้นสรุปและนำไปใช้

๑๐) **สื่อ/แหล่งการเรียนรู้** เป็นรายชื่อสื่อการเรียนรู้ทุกประเภทที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งมีทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และสื่อบุคคล เช่น หนังสือ เอกสารความรู้ รูปภาพ อินเทอร์เน็ต วิกิพีเดีย

๑๑) **บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้** เป็นส่วนที่ให้ครูบันทึกผลการจัดการเรียนรู้ว่าประสบความสำเร็จหรือไม่ มีปัญหาหรืออุปสรรคอะไรเกิดขึ้นบ้าง ได้แก้ไขปัญหาละอุปสรรคนั้นอย่างไร สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผนมีอะไรบ้าง และข้อเสนอแนะสำหรับการปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง นอกจากจะจัดการเรียนรู้ตามผลการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้แล้ว จะต้องจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนทั้ง ๕ ประการ คือ

๑) **ความสามารถในการสื่อสาร** เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษา ถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเอง เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

๒) ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดอย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

๓) ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรม และข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม

๔) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคม ด้วยการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

๕) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือกและใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ มีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

นอกจากนี้ยังจะต้องนำค่านิยมหลัก ๑๒ ประการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์มาพัฒนาผู้เรียน เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลกด้วย

การวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีการกำหนดวิธีการจัดการเรียนรู้ การลำดับบทเรียน รวมทั้งสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่เฉพาะเจาะจงนั้นจะประสบผลสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อครูได้มีการกำหนดผลลัพธ์ปลายทาง หลักฐาน และวิธีการวัดและประเมินผลที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริงแล้ว การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นเพียงสื่อที่จะนำไปสู่เป้าหมายความสำเร็จที่ต้องการเท่านั้น ด้วยเหตุนี้ถ้าครูมีเป้าหมายที่ชัดเจนก็จะช่วยทำให้การวางแผนการจัดการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สามารถทำให้นักเรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนดไว้ได้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้จะประสบผลสำเร็จได้ครูจะต้องค้นหาสื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องเหมาะสมกับนักเรียน กิจกรรมที่กำหนดขึ้นควรเป็นกิจกรรมที่จะส่งเสริมให้นักเรียนสามารถสร้างและสรุปเป็นความคิดรวบยอดและหลักการที่สำคัญของสาระที่เรียนรู้ ก่อให้เกิดความเข้าใจที่คงทน รวมทั้งความรู้สึกลึกและค่านิยมที่ดีไปพร้อม ๆ กับทักษะความชำนาญ

๕. เทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้ รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง

การจัดการเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมายตามจุดเน้นทั้ง ๕ นั้น ผู้สอนต้องใช้กระบวนการคิดที่หลากหลายในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยจะต้องใช้กระบวนการ เทคนิค วิธีสอนที่มีขั้นตอนเน้นสู่การปฏิบัติจริง ในการจัดการเรียนการสอนในแต่ละระดับชั้นสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น

พื้นฐานได้กำหนดผลการเรียนรู้ไว้อย่างชัดเจนที่จะช่วยให้ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมาย ผู้สอนจึงควรแสวงหาและเลือกใช้กระบวนการ เทคนิค วิธีสอนอย่างเหมาะสม

การจัดการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง เพื่อให้ประสบผลสำเร็จตามประสงค์จะต้องจัดการเรียนรู้ โดยเน้นการฝึกทักษะกระบวนการคิด การฝึกทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย การฝึกปฏิบัติจริง และการประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อการป้องกันและแก้ปัญหา ดังนั้น การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ในคู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง เล่มนี้จึงยึดแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Child-centered) เน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และเน้นการเรียนรู้แบบบูรณาการที่ผสมผสานเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ กับหัวข้อเรื่องหรือประเด็นที่สอดคล้องกับชีวิตจริง เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดการพัฒนาในองค์รวม เป็นธรรมชาติ สอดคล้องกับสภาพและปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตของนักเรียน

แนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้เปลี่ยนแปลงบทบาทของครูจากการเป็นผู้ชี้แนะหรือถ่ายทอดความรู้ไปเป็นผู้ช่วยเหลือ อำนวยความสะดวก และส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนโดยใช้วิธีการต่าง ๆ อย่างหลากหลายรูปแบบ เพื่อให้นักเรียนเกิดการสร้างสรรค์ความรู้และนำความรู้ไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดการเรียนรู้หน้าที่พลเมือง เป็นการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนให้เป็นพลเมืองดีของสังคมไทยที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เป็นพลเมืองที่มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะกระบวนการคิด ค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีคุณธรรม และอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมไทยและสังคมโลกได้อย่างมีความสุข

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง เล่มนี้จึงได้นำเสนอแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ซึ่งผู้สอนจะต้องพิจารณาเลือกใช้ให้เหมาะสม ในที่นี้ได้ประมวลเทคนิคการสอนมาสำหรับให้ผู้สอนใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ เช่น

๕.๑ การจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (Brain-Based Learning–BBL)

เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่อิงผลการวิจัยทางประสาทวิทยา ซึ่งได้เสนอแนะไว้ว่า ตามธรรมชาตินั้นสมองเรียนรู้ได้อย่างไร โดยได้กล่าวถึงโครงสร้างที่แท้จริงของสมองและการทำงานของสมองมนุษย์ที่มีการแปรเปลี่ยนไปตามขั้นของการพัฒนา ซึ่งสามารถนำมาใช้เป็นกรอบแนวคิดของการสร้างสรรค์การจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๕.๒ การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning–PBL)

เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นจุดเริ่มต้นและเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น ซึ่งในชีวิตประจำวันของเราจะต้องเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ โดยให้นักเรียนร่วมกันแก้ปัญหาภายใต้การแนะนำของครู ให้นักเรียนช่วยกันตั้งคำถามและช่วยกันค้นหาคำตอบ โดยอาจใช้ความรู้เดิมมาแก้ปัญหา หรือศึกษา

ค้นคว้าเพิ่มเติมสำหรับการแก้ปัญหา นำข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้ามาสรุปเป็นข้อมูลในการแก้ปัญหา แล้วช่วยกันประเมินการแก้ปัญหาเพื่อใช้ในการแก้ปัญหาล้างต่อไป ซึ่งมีขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

ขั้นที่ ๑ ตั้งปัญหา ผู้สอนกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดข้อสงสัย เช่น ใช้คำถามนำสู่ปัญหาเล่าประสบการณ์หรือเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน หรือสร้างสถานการณ์ให้เกิดปัญหาให้ผู้เรียนคิดคำถามหรือปัญหา

ขั้นที่ ๒ ตั้งสมมุติฐาน เป็นการคิดวิเคราะห์ปัญหาและคาดคะเนคำตอบ พิจารณาแยกปัญหาออกเป็นปัญหาย่อย แล้วคิดอย่างเป็นระบบ โดยใช้ความรู้ความเข้าใจ ข้อมูล และประสบการณ์เดิมมาคิดแก้ปัญหา คาดคะเนคำตอบ

ขั้นที่ ๓ วางแผนแก้ปัญหา ศึกษาถึงสาเหตุของปัญหา และคิดวิธีการแก้ปัญหาให้ตรงกับสาเหตุ โดยสร้างทางเลือก หรือวิธีการแก้ปัญหาให้หลากหลาย แล้วพิจารณาเลือกวิธีแก้ปัญหาคิดดีที่สุด มีความเป็นไปได้มากที่สุด

ขั้นที่ ๔ เก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล ลงมือปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ จัดบันทึกข้อมูลที่ได้นำเสนอข้อมูล วิเคราะห์และตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล จัดกระทำข้อมูล แล้วนำเสนอ

ขั้นที่ ๕ สรุปผล แปลความหมายระหว่างสาเหตุกับผลที่เกิดขึ้น เพื่อหาคำตอบสมมุติฐาน แล้วจึงสรุปเป็นหลักการ

ขั้นที่ ๖ การตรวจสอบและการประเมินผล นำข้อสรุปมาพิจารณาอีกครั้งว่าข้อสรุปน่าเชื่อถือหรือไม่

๕.๓ การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการสร้างความตระหนัก

เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ต้องการให้ผู้เรียนสนใจ เอาใจใส่ รับรู้ เห็นคุณค่าของสิ่งที่กำหนดหรือสิ่งที่ศึกษา และเกิดความคิดที่จะหาวิธีแก้ปัญหา ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

๑) สังเกต จัดสถานการณ์ หรือให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ รับรู้ เอาใจใส่ และเห็นคุณค่า

๒) วิเคราะห์วิจารณ์ ผู้สอนนำตัวอย่างสถานการณ์หรือประสบการณ์ตรงมาให้ผู้เรียนจำแนกสาเหตุและพิจารณาผลเสียที่จะเกิดขึ้น

๓) สรุป ให้ผู้เรียนอภิปรายหาข้อมูลและเหตุผล มาสนับสนุนความคิดเห็นของตนเพื่อประเมินคุณค่าของสิ่งที่ศึกษา และกำหนดเป้าหมายเพื่อพัฒนาต่อไป

๕.๔ การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการสร้างค่านิยม

เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดแนวทางในการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องเหมาะสมให้แก่ผู้เรียน ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

๑) สังเกต ให้ผู้เรียนสังเกตเหตุการณ์หรือสถานการณ์ แล้วพิจารณาว่า คืออะไร เหมาะสมหรือไม่ ควรอนุรักษ์หรือไม่ เพราะเหตุใด

๒) ประเมินเชิงเหตุผล ให้ผู้เรียนประเมินสิ่งที่กำหนดให้ว่า ดีหรือไม่ เพราะเหตุใด ผู้เรียนชอบหรือไม่ชอบ เพราะเหตุใด

๓) กำหนดค่านิยม ให้ผู้เรียนแสดงความเชื่อและความพอใจการกระทำในสถานการณ์ต่าง ๆ พร้อมแสดงเหตุผล

๔) วางแนวปฏิบัติ ให้ผู้เรียนช่วยกันกำหนดแนวทางปฏิบัติตามที่ผู้เรียนกำหนด ภายใต้การกำกับดูแลของผู้สอน

๕) ปฏิบัติด้วยความซื่อสัตย์ เมื่อผู้เรียนเกิดความซื่อสัตย์ก็จะปฏิบัติด้วยความเต็มใจและเห็นคุณค่า

๕.๕ การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการสร้างเจตคติ

เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้สอนจะต้องแทรกอยู่ในการจัดการเรียนรู้ทุกเนื้อหา เป็นการสร้างความรู้สึกที่มีต่อสิ่งที่เรียน มีขั้นตอนดังนี้

๑) สังเกต ผู้สอนเสนอข้อมูล สถานการณ์ หรือรูปภาพ ให้ผู้เรียนพิจารณาว่ามีความรู้สึกอย่างไร ดีหรือไม่ เช่น ภาพคนจูงเด็กข้ามถนน ภาพคนทิ้งขยะลงบนถนน ว่ารู้สึกอย่างไร ชอบหรือไม่ชอบ เพราะเหตุใด

๒) วิเคราะห์ ให้พิจารณาผลที่เกิดขึ้น โดยแยกเป็นการกระทำที่เหมาะสม น่าพอใจ หรือการกระทำที่ไม่เหมาะสม ไม่เป็นที่น่าพอใจ

๓) สรุป ผู้เรียนสรุปความรู้สึก ความคิดเห็นด้วยเหตุผลว่าจะเลือกปฏิบัติอย่างไร และคิดว่าแนวความคิดที่ถูกต้องควรเป็นอย่างไร

๕.๖ การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม

เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ฝึกให้ผู้เรียนทำกิจกรรมต่างๆ ในการเรียนรู้ ซึ่งมีกระบวนการที่สำคัญคือ

๑) เลือกผู้นำและแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ กระบวนการกลุ่มจะต้องมีผู้นำกลุ่ม และสมาชิกในกลุ่ม ซึ่งมีบทบาทหน้าที่แตกต่างกัน คือ ผู้นำกลุ่มจะทำหน้าที่นำในความคิด เสนอความคิด ประสานความคิด กระตุ้นให้สมาชิกคิดวางแผน และกำหนดภาระงาน และติดตามเพื่อให้งานสำเร็จ ส่วนผู้ตาม มีหน้าที่เสนอความคิดเห็น รับฟังความคิดเห็นของสมาชิกอย่างมีเหตุผล มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ และต้องช่วยเหลือกัน

๒) วางแผน มีการระดมพลังสมอง กำหนดจุดประสงค์ วางแผนการทำงาน กำหนดขั้นตอนและวิธีการดำเนินการ

๓) ปฏิบัติตามแผน สมาชิกในกลุ่มปฏิบัติตามแผนด้วยความรับผิดชอบ

๔) ประเมินผลการปฏิบัติงาน ระหว่างการดำเนินงานตามแผน ผู้นำกลุ่มและสมาชิกจะต้องติดตามผลการปฏิบัติงานเป็นระยะ ๆ เพื่อแก้ไขหรือปรับปรุงงานให้ดีขึ้น

๕) ปรับปรุงและพัฒนา มีการประเมินผลรวมและชื่นชมในผลงานของกลุ่ม หากยังไม่เป็นที่พอใจ หรือได้แนวทางที่ยังไม่เหมาะสมจะต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาต่อไป

๕.๗ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติ (Active Learning)

เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนได้ทดลองทำด้วยตนเอง เพื่อจะได้เรียนรู้ขั้นตอนของงาน รู้จักวิธีแก้ปัญหาในการทำงาน เป็นกระบวนการที่ทำให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติจนเกิดทักษะ เกิดความชำนาญจนสามารถทำได้อย่างคล่องแคล่ว มีขั้นตอนดังนี้

- ๑) สังเกตรับรู้ ให้ผู้เรียนเห็นตัวอย่างที่หลากหลาย จนเกิดความเข้าใจและเกิดความคิดรวบยอด
- ๒) ทำตามแบบ ให้ผู้เรียนทำตามตัวอย่างที่เห็นทีละขั้นตอนจากงานที่ง่ายไปสู่งานที่ย่างยาก ซับซ้อนขึ้น
- ๓) ทำโดยไม่มีแบบ ให้ผู้เรียนฝึกทำโดยไม่ต้องดูตัวอย่างทุกขั้นตอนตามลำดับ
- ๔) ฝึกให้ชำนาญ ให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดความชำนาญ จนกระทั่งสามารถทำได้ด้วยตนเอง โดยอัตโนมัติจากงานเดิม หรือชิ้นงานที่กำหนดขึ้นใหม่

๕.๔ การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการสร้างความคิดรวบยอด

เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มีเป้าหมายให้ผู้เรียนเกิดความรับรู้ บอกได้ อธิบายได้ และเข้าใจในสิ่งที่เรียนว่าคืออะไร หมายถึงสิ่งใด โดยมีขั้นตอนดังนี้

- ๑) สังเกต ให้ผู้เรียนรับรู้ ศึกษา พิจารณาส่งที่ผู้สอนนำเสนอ ว่ามีลักษณะอย่างไร เช่น ยกตัวอย่าง ภาพ คำ ข้อความต่าง ๆ ให้ผู้เรียนพิจารณา
- ๒) จำแนกความแตกต่าง ให้ผู้เรียนบอกข้อแตกต่างของสิ่งที่นำมาให้พิจารณาว่าต่างกันอย่างไร
- ๓) หาลักษณะร่วม ให้ผู้เรียนพิจารณาภาพรวมของสิ่งที่สังเกต รับรู้ ว่ามีอะไรที่เหมือนหรือคล้ายกัน เพื่อเป็นแนวทางสรุปเป็นหลักเกณฑ์ วิธีการ คำจำกัดความ หรือนิยามได้
- ๔) ระบุนิยามความคิดรวบยอด ให้ผู้เรียนระบุว่าสิ่งที่รับรู้ สิ่งที่กำหนดให้คืออะไร เรียกว่าอะไร หรือมีวิธีการอย่างไร
- ๕) ทดสอบและนำไปใช้ ให้ผู้เรียนนำความรู้ไปทดลอง ทดสอบ สังเกต ทำแบบฝึกหัด ปฏิบัติ หรือตรวจสอบคำตอบว่าใช่หรือไม่ นำไปใช้เพื่อประเมินความรู้

๕.๕ การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการเผชิญสถานการณ์ (Conflict Situation Skills)

เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ฝึกให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ได้มีโอกาสสัมผัสกับสิ่งที่จะเรียนรู้ หรือมีกัลยาณมิตร ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ และสามารถนำประสบการณ์จากการเรียนรู้มาเป็นแนวทางในการเลือกและตัดสินใจ โดยผ่านการวิเคราะห์และประเมินค่าเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ สุนทรียวิวัฒน์ ได้เสนอแนวคิดในการใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์ในการจัดการเรียนรู้ว่ามี ๔ ขั้นตอน คือ ๑) การรวบรวม ข่าวสาร ข้อมูล ข้อเท็จจริง ความรู้ และหลักการ ๒) การประเมินค่าและประโยชน์ ๓) การเลือกและการตัดสินใจ และ ๔) การปฏิบัติ ซึ่งผู้สอนสามารถนำทักษะกระบวนการเผชิญสถานการณ์มาใช้ในการเรียนการสอน ตามขั้นตอนดังนี้

๑. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ผู้สอนอาจนำเสนอสถานการณ์ซึ่งเกิดขึ้นจริงที่เป็นข่าว ภาพข่าวจากแหล่งต่าง ๆ บทความ หรือกรณีศึกษามากระตุ้นให้ผู้เรียนได้ตอบคำถาม เพื่อให้เกิดความตระหนักในปัญหาที่เกิดขึ้น หรือเห็นความสำคัญที่จะต้องศึกษาในเรื่องที่สอดคล้องกับบทเรียน

๒. ขั้นสอน

๑) รวบรวมข่าวสาร ข้อมูล ข้อเท็จจริง ความรู้ และหลักการ ผู้สอนอาจมอบหมายให้ผู้เรียนไปศึกษาค้นคว้าหาความรู้ ข้อมูล หรือข่าวสารการกระทำที่สอดคล้องกับเรื่องที่ศึกษา ซึ่งอาจจะเป็นปัญหาในครอบครัว โรงเรียน สังคม โดยผู้สอนอาจจะเสนอแนะแหล่งเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน

๒) ประเมินคุณค่าและประโยชน์ นำความรู้ ข่าวสารข้อมูล หรือสถานการณ์มาศึกษาวิเคราะห์คุณค่า หรือประโยชน์ โดยฝึกให้ผู้เรียนรู้หลักและวิธีการคิดในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อจะได้วิเคราะห์ได้ว่า สถานการณ์ หรือข้อมูลนั้นมีคุณค่าหรือมีประโยชน์เพียงใด ซึ่งอาจจะใช้เกณฑ์ด้านคุณธรรม จริยธรรม เกณฑ์มาตรฐานและค่านิยมของสังคม หรือกรอบทฤษฎีมาเป็นหลักในการวิเคราะห์ การประเมินค่ามีความสำคัญและมีผลต่อการเลือก การตัดสินใจ ผู้สอนจึงควรฝึกผู้เรียนด้วยการจัดทำเป็นแบบฝึกหรือสร้างคำถามเพื่อฝึกให้ผู้เรียนได้รู้จักวิเคราะห์

๓) เลือกและการตัดสินใจ หลังจากผู้เรียนได้ประเมินคุณค่าและประโยชน์ของข้อมูลและข่าวสารแล้ว ผู้เรียนจะสามารถเลือกและตัดสินใจได้เหมาะสมเมื่อเปรียบเทียบกับสถานการณ์ดังกล่าวหรือสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกัน

๔) นำไปปฏิบัติ ผู้สอนฝึกให้ผู้เรียนนำไปปฏิบัติจริง เพื่อจะเกิดการเรียนรู้ว่า เกิดผลดีหรือเกิดประโยชน์อย่างไร ตัดสินใจถูกต้องหรือไม่ แต่บางสถานการณ์อาจไม่เหมาะสมกับผู้เรียนที่จะการนำไปปฏิบัติด้วยตนเอง ก็อาจจะให้ผู้เรียนได้พิสูจน์ความรู้ในแง่ปฏิบัติ ด้วยการสัมภาษณ์บุคคลผู้ที่มีประสบการณ์หรือผู้มีความรู้ หรือผลงานของนักวิชาการที่ได้ทดลองปฏิบัติแล้วเป็นการสนับสนุนการตัดสินใจของผู้เรียน

๓. ขั้นสรุป

ควรให้ผู้เรียนช่วยกันสรุปแนวคิดหรือความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับเพื่อให้เกิดความกระจ่างชัดขึ้น

๔. ขั้นการวัดและการประเมินผล

ควรใช้วิธีการวัดและการประเมินผลให้ครอบคลุมทั้งด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย ด้วยการกำหนดเครื่องมือวัดและประเมินผล และกำหนดเกณฑ์การวัดและการประเมินผลให้ชัดเจน

๕.๑๐ การจัดการเรียนรู้แบบสืบสวนสอบสวน (Inquiry Process)

เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ฝึกให้นักเรียนค้นหาความรู้ด้วยตนเอง เพื่ออธิบายสิ่งต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ มีหลักเกณฑ์ โดยนักเรียนจะต้องใช้ความสามารถของตนเองคิดค้น สืบเสาะ แก้ปัญหา หรือคิดประดิษฐ์สิ่งใหม่ด้วยตนเอง เป็นการพัฒนาระบวนการคิดระดับสูงให้แก่ผู้เรียน ฝึกให้สังเกต การถาม-ตอบ การสื่อสารเชื่อมโยงบูรณาการการนำเสนอ สร้างองค์ความรู้ โดยมีผู้สอนเป็นผู้กำกับ ควบคุม ให้คำปรึกษา ชี้แนะ ช่วยเหลือ กระตุ้นให้ผู้เรียนอยากรู้อยากเห็น และสืบเสาะหาความรู้จากการถาม พยายามหาคำตอบ หรือสร้างองค์ความรู้ใหม่ด้วยตนเองผ่านกระบวนการคิด กระบวนการปฏิบัติ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต ซึ่งมีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

๑. ขั้นสร้างความสนใจ (Engagement) เป็นการนำเรื่องที่น่าสนใจ เช่น เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในขณะนั้น หรือความรู้เดิมที่เรียนมาแล้ว มากระตุ้นเพื่อสร้างคำถามที่จะใช้ในการสำรวจตรวจสอบศึกษา

๒. ขั้นสำรวจและค้นหา (Exploration) กำหนดแนวทางการสำรวจตรวจสอบ ตั้งสมมติฐาน กำหนดทางเลือก แล้วลงมือปฏิบัติเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล และตรวจสอบข้อมูล หรือปรากฏการณ์ต่าง ๆ ซึ่งอาจทำได้หลายวิธี เช่น ทดลอง กิจกรรมภาคสนาม ศึกษาเอกสารต่าง ๆ

๓. ขั้นอธิบายและลงข้อสรุป (Explanation) นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ แปรผล สรุปผล นำเสนอผลสรุป เช่น บรรยายสรุป สร้างแบบจำลอง ฯลฯ

๔. ขั้นขยายความรู้ (Elaboration) เป็นการนำความรู้ใหม่ไปเชื่อมโยงกับความรู้เดิม ซึ่งจะช่วยให้เชื่อมโยงกับเรื่องต่าง ๆ ทำให้เกิดความรู้กว้างขึ้น

๕. ขั้นประเมิน (Evaluation) ประเมินการเรียนรู้ ว่านักเรียนมีความรู้อะไรบ้าง อย่างไร และมากน้อยเพียงใด เพื่อนำไปประยุกต์ใช้

๕.๑๑ วิธีสอนแบบสาธิต (Demonstration Method)

เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยการแสดงให้ผู้เรียนดูเป็นตัวอย่าง พร้อมการอธิบายการปฏิบัติตามขั้นตอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในเนื้อหาสาระ หลังจากนั้นจึงให้ผู้เรียนซักถาม อภิปราย และสรุปผลการเรียนรู้ การสาธิต อาจเป็นการสาธิตสำหรับผู้เรียนทั้งห้อง การสาธิตสำหรับกลุ่มย่อย หรือการสาธิตเป็นรายบุคคลก็ได้ รูปแบบการสาธิตมีอยู่หลายรูปแบบด้วยกัน เช่น ผู้สอนเป็นผู้สาธิต ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันสาธิต ผู้เรียนสาธิตเป็นกลุ่ม ผู้เรียนสาธิตเป็นรายบุคคล หรือวิทยากรสาธิต เป็นต้น ในการจัดการเรียนรู้แบบสาธิตมีขั้นตอน ดังนี้

๑. ขั้นเตรียม จะต้องกำหนดจุดประสงค์ให้ชัดเจน ศึกษาเนื้อหาที่จะสาธิตอย่างละเอียด กำหนดขั้นตอนการสาธิต เตรียมเครื่องมือหรืออุปกรณ์ เตรียมสถานที่สาธิต ทดลองการสาธิตทุกขั้นตอนก่อนสอน จัดเตรียมเอกสารและวิธีการวัดประเมินผล และกำหนดเวลาในการสาธิตให้เหมาะสม

๒. ขั้นสาธิต

๑) บอกจุดประสงค์ ให้ผู้เรียนทราบ

๒) บอกขั้นตอนของกิจกรรม เพื่อให้ผู้เรียนทราบวิธีและขั้นตอนการปฏิบัติขณะสาธิต เช่น ตำแหน่งที่ผู้เรียนนั่ง การจดบันทึก การสังเกต การตั้งคำถาม การสรุปขั้นตอนการสาธิต

๓) แนะนำสื่อและแหล่งการเรียนรู้ เพื่อให้ใช้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม

๔) ดำเนินการสาธิต โดยสาธิตให้ผู้เรียนได้เห็นขั้นตอนอย่างละเอียดเพื่อจะได้เข้าใจ ผู้สอนอาจสาธิตครั้งแรกอย่างช้า ๆ ก่อน แล้วย้อนกลับมาสาธิตให้เร็วขึ้น เพื่อให้เห็นธรรมชาติของการทำงานที่ต่อเนื่อง หรืออาจกลับมาสาธิตเฉพาะบางขั้นตอนที่ซับซ้อน

๕) ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสาธิต ผู้สอนอธิบายให้ผู้เรียนฟังไปด้วยระหว่างการสาธิตแต่ละขั้นตอน และอาจตั้งคำถามให้ผู้เรียนตอบ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วม จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจยิ่งขึ้น

๓. ขั้นสรุป

๑) ผู้สอนให้ผู้เรียนสรุปขั้นตอนต่าง ๆ จากการสาธิต เพื่อประเมินความเข้าใจของผู้เรียน

๒) ผู้สอนสรุปด้วยการตั้งคำถามให้ผู้เรียนได้พิจารณาจากขั้นตอนต่าง ๆ ที่สาธิต

๔. ขั้นวัดและประเมินผล

ควรประเมินความรู้ ความเข้าใจของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ หรืออาจให้ผู้เรียนออกมาสาธิตให้เพื่อนดู

๕.๑๒ การจัดการเรียนรู้โดยการแสดงบทบาทสมมุติ (Role Playing)

เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนได้แสดงบทบาทในสถานการณ์ที่สมมุติขึ้น โดยอาจกำหนดให้แสดงบทบาทสมมุติที่เป็นพฤติกรรมของบุคคลอื่น หรือแสดงพฤติกรรมในบทบาทของตนเองในสถานการณ์ต่าง ๆ

๖. แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง เป็นการตรวจสอบว่า นักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนรู้ มีความรู้ มีทักษะ มีความสามารถ และมีเจตคติ ตามคุณลักษณะตามกำหนดไว้มากน้อยเพียงใด การจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ซึ่งเป็นสาระหลักของรายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ศึกษามุ่งจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียนเรียนรู้จากสภาพจริง รวมถึงการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการ ทำให้การวัดและประเมินผลต้องเน้นการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ซึ่งหมายถึง กระบวนการสังเกต การบันทึก และการรวบรวมข้อมูลจากงานและวิธีการที่นักเรียนทำเพื่อเป็นพื้นฐานของการตัดสินใจในการศึกษาถึงผลกระทบต่อนักเรียน เน้นการประเมินทักษะการคิดที่ซับซ้อนในการทำงานของนักเรียน ความสามารถในการแก้ปัญหา และการแสดงออกที่เกิดจากการปฏิบัติในสภาพจริงจึงมีความต่อเนื่องในการให้ข้อมูลเชิงคุณภาพที่เป็นประโยชน์ต่อครูผู้สอน

หลักการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการเรียนรู้ เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนในระหว่างการเรียนรู้การสอนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้ข้อมูลและนำไปใช้พัฒนาปรับปรุง แก้ไข และส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข การวัดและประเมินผลการเรียนรู้จะต้องคำนึงถึงหลักการสำคัญ ดังนี้

๑. เน้นกระบวนการประเมินเพื่อพัฒนานักเรียน (Formative Evaluation) และประเมิน เพื่อตัดสินผล (Summative Evaluation) ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ด้านทักษะ/กระบวนการ และด้านเจตคติ

๒. เน้นการนำผลการประเมินมาใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนปรับปรุงการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนของครู และกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน

๓. เน้นการประเมินด้วยวิธีการที่หลากหลาย สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย ประเมินตามสภาพจริง ประเมินการสะท้อนความสามารถ และการแสดงออกของนักเรียน

๔. เน้นการบูรณาการประเมินผลควบคู่ไปกับการเรียนการสอนของครูและกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน โดยประเมินจากคุณภาพของงานและกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน

๕. เน้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การประเมิน ส่งเสริมให้มีการประเมินตนเอง ประเมินโดยเพื่อนและกลุ่มเพื่อน ครู ผู้ปกครอง และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

๖. เน้นการประเมินนักเรียน ซึ่งต้องพิจารณาให้ครอบคลุมจากพัฒนาการของนักเรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบ

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ระดับชั้นเรียน

การจัดการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ในแต่ละครั้ง ครูควรมีการประเมินผลทุกครั้ง ที่จัดการเรียนรู้ โดยทำการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ระดับชั้นเรียนให้ครบทั้ง ๓ ขั้นตอน ดังนี้

๑. การประเมินผลก่อนเรียน เป็นการตรวจสอบความรู้เดิมของนักเรียนว่า มีพื้นฐานความรู้เรื่อง ที่กำลังจะเรียนมากน้อยเพียงใด แต่ละคนมีความรู้แตกต่างกันหรือไม่ เพื่อจะได้จัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับ นักเรียนได้เหมาะสมและถูกต้องต่อไป

๒. การประเมินผลระหว่างเรียน เป็นการประเมินขณะกำลังทำการสอนไปแล้วระยะหนึ่ง แล้วมีการ ตั้งคำถามให้นักเรียนตอบหรืออธิบาย หรือตอบในแบบฝึกทักษะหรือแบบทดสอบ ครูและนักเรียนร่วมกัน เฉลย เพื่อครูและนักเรียนจะได้ทราบผลสัมฤทธิ์ของการเรียนการสอนว่า ได้ผลมากน้อยเพียงใดไปพร้อม ๆ กัน

๓. การประเมินผลหลังเรียน สามารถทำได้ ๒ ลักษณะ คือ ประเมินหลังจากที่ครูทำการสอนจบไป แล้ว ๑ ชั่วโมง หรือ ๑ หน่วยการเรียนรู้ เพื่อจะได้เตรียมเนื้อหาและวิธีทดสอบไว้ให้พร้อมกับการทดสอบ ครั้งต่อไป และประเมินเมื่อเรียนครบหลักสูตรเป็นการทดสอบความรู้ทั้งหมดที่นักเรียนได้เรียนมาแล้ว ว่า นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ สามารถปฏิบัติให้ผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้หรือไม่

วิธีการและเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้โดยทั่วไปมีวิธีการและเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ใช้ในการเก็บ รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนรู้ของนักเรียนหลายประเภท ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายในการวัดว่าจะนำไปใช้ เพื่อทำอะไร ครูสามารถเลือกใช้ได้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายการสอนแต่ละครั้งได้ วิธีการและเครื่องมือวัด และประเมินผลการเรียนรู้มี ๒ รูปแบบ ดังนี้

๑. รูปแบบที่เป็นทางการ เป็นการวัดและประเมินผลโดยการทดสอบ และใช้แบบทดสอบหรือแบบ วัดที่ครูเป็นผู้สร้างขึ้น การเก็บข้อมูลส่วนใหญ่ใช้ในการวัดและประเมินผลเป็นคะแนน แล้วนำไปใช้ในการ เปรียบเทียบ เช่น เปรียบเทียบก่อนและหลัง เปรียบเทียบเพื่อดูพัฒนาการ เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ เมื่อสิ้นสุด การสอน วิธีการและเครื่องมือวัดและประเมินผลแบบที่เป็นทางการเหมาะสำหรับการประเมินเพื่อตัดสินผล มากกว่าการใช้เพื่อการประเมินพัฒนาการของนักเรียน หรือหาจุดบกพร่องสำหรับนำไปปรับปรุงการเรียน การสอน แม้การวัดและประเมินผลรูปแบบนี้ซึ่งให้ข้อมูลสารสนเทศเชิงปริมาณจะสะดวกแก่การนำไปใช้ แต่ก็มีข้อควรคำนึงคือ เครื่องมือควรมีความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่น

๒. รูปแบบที่ไม่เป็นทางการ เป็นการได้มาซึ่งข้อมูลการเรียนรู้รายบุคคล จากแหล่งข้อมูลที่ หลากหลายซึ่งครูเก็บรวบรวมตลอดเวลา เช่น การวิเคราะห์ข้อมูล ศึกษาความพร้อมและพัฒนาการของ นักเรียน เพื่อใช้แก้ปัญหาการเรียนรู้ของนักเรียน ปรับการเรียนการสอนให้เหมาะสม ลักษณะของข้อมูลที่ ได้ นอกจากที่เป็นตัวเลขแล้ว อาจเป็นข้อมูลบรรยายลักษณะพฤติกรรมที่ครูเฝ้าสังเกต หรือเป็นผลการ เรียนรู้ในลักษณะคำอธิบายระดับพัฒนาการ จุดแข็ง จุดอ่อน หรือปัญหาของนักเรียนที่พบจากการสังเกต การสัมภาษณ์ หรือวิธีการอื่น ๆ การวัดและประเมินผลรูปแบบนี้เหมาะที่จะใช้เป็นข้อมูลพัฒนาการเรียนรู็ รายบุคคลช่วยให้ครูเข้าใจนักเรียนอย่างลึกซึ้ง

วิธีดำเนินการประเมินผลการเรียนรู้

๑. การสังเกตพฤติกรรม เป็นการเก็บข้อมูลจากการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ซึ่งผู้สังเกตสามารถทำได้ตลอดเวลา แต่มีข้อควรคำนึงถึงคือ ไม่ควรขัดจังหวะขณะทำงานหรือขณะคิดในการเก็บข้อมูล อาจมีเครื่องมือช่วยในการเก็บในหลายลักษณะ แล้วแต่ลักษณะข้อมูลและการใช้ประโยชน์ เช่น สมุดจดบันทึกแบบตรวจสอบรายการ แบบมาตราส่วนประมาณค่า

๒. การสอบปากเปล่า ข้อมูลที่ได้เป็นข้อมูลที่แสดงออกด้วยการพูด ตอบประเด็นคำถามที่ครูเป็นผู้กำหนดขึ้นเกี่ยวกับการเรียนรู้

๓. การพูดคุย เป็นการสื่อสาร ๒ ทางระหว่างนักเรียนกับครู สามารถทำเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มได้ การพูดคุยจะช่วยให้ครูติดตามตรวจสอบว่านักเรียนเกิดการเรียนรู้มากน้อยเพียงใด เหมาะสมสำหรับเป็นข้อมูลที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้

๔. การใช้คำถาม การใช้คำถามเป็นเรื่องปกติในการจัดการเรียนรู้ แต่ถ้าเป็นคำถามที่ง่าย ๆ ไม่ท้าทาย ไม่สามารถทำให้นักเรียนเรียนรู้และเข้าใจการเรียนรู้ที่ลึกซึ้งได้ การใช้คำถามเพื่อให้ได้คำตอบที่มีประสิทธิภาพ แม้จะเป็นเรื่องยาก แต่พัฒนาได้ โดยครูต้องเปลี่ยนแปลงวิธีการประเมินในชั้นเรียนที่เข้มข้นมากขึ้น มีวิธีการฝึกการใช้คำถามให้มีประสิทธิภาพ ๕ วิธีการ ดังนี้

๔.๑ คำถามที่ให้คำตอบที่เป็นไปได้หลากหลายคำตอบ คำถามแบบนี้ทำให้นักเรียนต้องคิด ต้องตัดสินใจว่า คำตอบใดถูกหรือใกล้เคียงที่สุด เพราะเหตุใด และไม่ถูกต้องเพราะเหตุใด คำถามแบบนี้ทำให้นักเรียนมีวิธีการเรียนรู้ที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

๔.๒ คำถามที่เป็นประโยชน์บอกเล่า เพื่อให้นักเรียนเห็นด้วย ไม่เห็นด้วย พร้อมเหตุผล การใช้วิธีการนี้นักเรียนต้องใช้ความคิดที่สูงกว่าวิธีแรก เพราะนักเรียนจะต้องยกตัวอย่างสนับสนุนความคิดเห็นตัวเอง นักเรียนจะได้ฝึกสะท้อนความคิดเห็น และมีการพัฒนาการด้านการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นของตนเองผ่านกระบวนการอภิปราย และเป็นการใช้ข้อมูลเพื่อการพัฒนาแก่ทุกคนในชั้นเรียน

๔.๓ หาสิ่งที่ตรงกันข้าม หรือสิ่งที่ใช่ (ถูก) สิ่งที่ไม่ใช่ (ไม่ถูก) และถามเหตุผล เช่น ลักษณะคำถาม ทำไม ทำอย่างนี้จึงเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ทำไม ทำเช่นนี้จึงเป็นผลลบ ที่เป็นผลบวกเป็นเช่นไร วิธีการนี้เหมาะกับการทำงานเป็นคู่ หรือเป็นกลุ่มย่อย

๔.๔ ให้คำตอบเป็นประเด็นสรุป แล้วตั้งคำถามให้นักเรียนคิดที่มาของคำตอบ

๔.๕ ตั้งคำถามจากจุดที่เห็นต่าง โดยกำหนดประเด็นให้ เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการสื่อสาร การอธิบาย และการอภิปรายโต้แย้งเชิงลึก เหมาะที่จะใช้อภิปรายประเด็นที่เกี่ยวกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม ปัญหาสุขภาพ ปัญหาเชิงจริยธรรม เป็นต้น

๕. การเขียนสะท้อนการเรียนรู้ เป็นการเขียนตอบกระทู้หรือคำถามของครู ช่วยให้ครูทราบความก้าวหน้าของผลการเรียนรู้ของนักเรียน

๖. การประเมินการปฏิบัติ เป็นวิธีการประเมินงานหรือกิจกรรมที่ครูมอบหมายให้นักเรียนปฏิบัติ ซึ่งการประเมินลักษณะนี้จะประเมินใน ๒ ประเด็นหลัก คือ การประเมินภาระงาน หรือกิจกรรม และเกณฑ์การให้คะแนน (Scoring Rubrics) การประเมินการปฏิบัติอาจปรับเปลี่ยนไปตามลักษณะงานหรือประเภทกิจกรรมดังนี้

๖.๑ **ภาระงานหรือกิจกรรมที่เน้นขั้นตอนการปฏิบัติและผลงาน** เช่น การจัดนิทรรศการ การนำเสนอ การสำรวจ การประดิษฐ์ การจัดทำแบบจำลอง การแสดงละคร ฯลฯ ครูจะต้องสังเกตและประเมินวิธีการทำงานที่เป็นขั้นตอนและผลงานของนักเรียน

๖.๒ **ภาระงานหรือกิจกรรมที่เน้นการสร้างลักษณะนิสัย** เช่น การรักษาความสะอาด การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การรักษาสาธารณสมบัติต่าง ๆ กิจกรรมหน้าเสาธง ลักษณะการประเมิน เป็นการประเมินด้วยการสังเกตและจดบันทึกเหตุการณ์เกี่ยวกับนักเรียน

๖.๓ **ภาระงานที่มีลักษณะประเมินโครงการหรือโครงงาน** ภาระงานนี้เป็นกิจกรรมที่เป็นขั้นตอนการปฏิบัติงาน ซึ่งต้องใช้เวลาในการดำเนินการมาก ดังนั้น การประเมินจึงควรมีการประเมินเป็นระยะ ๆ เช่น **ระยะก่อนดำเนินการ** เป็นการประเมินเพื่อเตรียมความพร้อมการดำเนินการและความเป็นไปได้ขณะดำเนินการ **ระหว่างดำเนินการ** เป็นการประเมินการปฏิบัติจริงตามแผน วิธีการ และขั้นตอนที่กำหนดไว้หรือไม่ ถ้าไม่เป็นไปตามแผนให้แก้ไขปรับปรุงระหว่างปฏิบัติ สำหรับการประเมินระยะสิ้นสุดโครงการหรือโครงงาน เป็นการประเมินผลงาน ผลกระทบ และวิธีการนำเสนอผลการดำเนินงาน

๖.๔ **ภาระงานที่เน้นผลผลิต** การประเมินในขั้นตอนนี้เป็นการประเมินคุณภาพของผลงาน ซึ่งจะเห็นได้จากการนำเสนอแผนผังความคิด แผนผังการทำงาน แผนที่ แผนภูมิ กราฟ ตาราง เป็นต้น โดยอาจต้องใช้เครื่องเก็บข้อมูลประกอบการประเมินควบคู่ไปด้วย เช่น แบบบันทึกพฤติกรรม แบบมาตราส่วนประมาณค่า แบบตรวจสอบรายงาน แบบบันทึกผลการปฏิบัติงาน

๗. การประเมินโดยแฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio Assessment) การประเมินในลักษณะนี้เป็นการประเมินชิ้นงานที่สะท้อนความก้าวหน้าและความสำเร็จของนักเรียน ที่เก็บรวบรวมไว้ในแฟ้มสะสมผลงาน หากเป็นแฟ้มสะสมผลงานดีเด่น นักเรียนต้องแสดงความคิดเห็นหรือเหตุผลที่เลือกผลงานนั้นเก็บไว้ตามวัตถุประสงค์ของแฟ้มสะสมผลงาน

๘. การวัดและประเมินผลด้วยแบบทดสอบ การวัดและประเมินผลแบบนี้ครูจะเลือกสร้างแบบทดสอบ โดยเน้นให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวัดและประเมินผลนั้น ๆ เช่น แบบทดสอบแบบเลือกตอบ แบบเติมคำ แบบความเรียง แบบเขียนตอบ ทั้งนี้แบบทดสอบที่จะใช้ต้องมีคุณภาพ มีความเที่ยงตรง และมีความเชื่อมั่น

๙. การประเมินด้านความรู้สึนึกคิด เป็นการประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะ และเจตคติ ที่ควรปลูกฝังในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งมีลำดับการวัดและประเมินผลจากขั้นต่ำสุดไปสูงสุดดังนี้

ขั้นรับรู้ เป็นการประเมินพฤติกรรมที่แสดงออกมา รู้จัก เต็มใจ สนใจ

ขั้นตอบสนอง เป็นการประเมินพฤติกรรมที่แสดงออกมา เชื่อฟัง ทำตาม อาสาทำ พอใจที่จะทำ

ขั้นเห็นคุณค่า (ค่านิยม) เป็นการประเมินพฤติกรรมที่แสดงความเชื่อ ซึ่งแสดงออก โดยการกระทำหรือปฏิบัติตามอย่างสม่ำเสมอ ยกย่องชมเชย สนับสนุน ช่วยเหลือ หรือทำกิจกรรมที่ตรงกับความเชื่อของตน ทำด้วยความเชื่อมั่น ศรัทธา และปฏิเสธที่จะทำในสิ่งที่ขัดแย้งตามความเชื่อของตน

ขั้นจัดระบบคุณค่า เป็นการประเมินพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม อภิปราย เปรียบเทียบ จนเกิดอุดมการณ์ในความคิดของตนเอง

ขั้นสร้างคุณลักษณะ เป็นการประเมินพฤติกรรมที่มีแนวโน้มว่า จะประพฤติปฏิบัติเช่นนั้นอยู่เสมอในสถานการณ์เดียวกัน จนเกิดเป็นอุปนิสัย

๑๐. การประเมินตามสภาพจริง เป็นการประเมินด้วยวิธีการที่หลากหลายซึ่งได้กล่าวไว้ข้างต้น เพื่อให้ได้ผลการประเมินที่สะท้อนความสามารถที่แท้จริงของนักเรียน จึงควรใช้การประเมินการปฏิบัติ (Performance Assessment) ร่วมกับการประเมินด้วยวิธีการอื่น ภาระงานควรสะท้อนสภาพความเป็นจริง หรือใกล้เคียงกับชีวิตจริงมากกว่าเป็นการปฏิบัติกิจกรรมทั่ว ๆ ไป ดังนั้น การประเมินตามสภาพจริงจึงควรมีการออกแบบการเรียนรู้และประเมินผลไปด้วยกัน ตลอดจนกำหนดเกณฑ์การประเมินให้สอดคล้องหรือใกล้เคียงกับชีวิตจริง

วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง มีวิธีการวัดและประเมินผล โดยยึดเนื้อหาสาระจากผลการเรียนรู้ ซึ่งกำหนดไว้ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ด้านทักษะ/กระบวนการ และด้านเจตคติ ครูจะต้องนำมากำหนดเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งต้องครอบคลุมทั้ง ๓ ด้าน ดังกล่าวไว้มีความหลากหลายในรูปแบบของการวัดและประเมินผล ครูควรพิจารณาเลือกใช้ให้เหมาะสม และสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของตน และกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อให้ได้รับการพัฒนาที่เต็มตามศักยภาพ ดังนี้

๑. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้ ความรู้ที่นักเรียนพึงมี มีทั้งด้านความรู้เชิงเนื้อหา เชิงกระบวนการ และเจตคติ

ตัวอย่าง ความรู้เชิงเนื้อหา เช่น ความรู้ด้านการเมืองการปกครองของประเทศไทย ประกอบด้วยระบอบการเมืองการปกครอง สิทธิเด็ก/สิทธิมนุษยชน

ตัวอย่าง ความรู้เชิงกระบวนการ เช่น ความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ การคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล การยอมรับความหลากหลายของวัฒนธรรม การทำงานร่วมกับผู้อื่น ความสามารถในการนำเสนอปัญหาและแสดงความคิดเห็น

ตัวอย่าง ความรู้ด้านเจตคติ เช่น ความภูมิใจในความเป็นไทย ความรับผิดชอบต่อสังคมและประเทศชาติ วิถีประชาธิปไตยในการดำเนินชีวิต

๒. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะ/กระบวนการ เป็นการวัดและประเมินผลที่เน้นให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง วิธีการวัดและประเมินผล จึงควรวัดความสามารถในการทำงานและการแสดงออกที่มีความคล่องแคล่ว ภายใต้อาณัติและเงื่อนไขที่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด โดยวัดทั้งวิธีการ (Process) และผลงาน (Product) ที่นักเรียนกระทำและแสดงออก มีวิธีการวัดและประเมินผลที่ครูสามารถเลือกใช้ได้หลากหลายวิธี ดังนี้

๒.๑ การสังเกตพฤติกรรม มีทั้งระบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ นิยมใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า

๒.๒ การทดสอบภาคปฏิบัติ เมื่อต้องการวัดทักษะการปฏิบัติหรือขั้นตอนการปฏิบัติงาน โดยให้นักเรียนเขียนตอบ หรือเป็นข้อความเลือกตอบ

๒.๔ การสร้างสถานการณ์จำลอง ใช้เมื่อครูไม่สามารถนำนักเรียนไปทดสอบภาคปฏิบัติในสถานการณ์จริงได้ จึงกำหนดสถานการณ์ขึ้น

๒.๕ เพิ่มสะสมผลงาน เหมาะสำหรับการประเมินภาพรวม เพื่อตรวจสอบว่านักเรียนสามารถนำทักษะต่าง ๆ ไปบูรณาการใช้ได้อย่างกลมกลืน เป็นธรรมชาติสอดคล้องกับชีวิตจริง

๒.๖ การบันทึกพฤติกรรม การวัดและประเมินผลวิธีนี้ใช้เมื่อต้องการให้นักเรียนบรรยายพฤติกรรมของตนเองและเพื่อนขณะเข้าร่วมกิจกรรมเวลาใดเวลาหนึ่ง หรือทำการบันทึกเมื่อออกภาคสนาม โดยให้นักเรียนจดบันทึก รายงานความสามารถ ความคิดเห็น และความประทับใจของตนเอง ของเพื่อน และของกลุ่ม

๓. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านเจตคติ การวัดเจตคติต้องใช้เทคนิคแตกต่างจากการวัดความรู้และการวัดทักษะ/กระบวนการ เทคนิคการวัดเจตคติ ความรู้สึก ความซาบซึ้ง ควรใช้วิธีการต่าง ๆ เช่น การตอบคำถามสั้น ๆ การให้แสดงถึงอุดมคติ การสำรวจโดยครู การสังเกต การสอบถาม การสัมภาษณ์ การประเมินตนเอง การวัดเจตคติเป็นการใช้เทคนิคเพื่อค้นหาว่านักเรียนชอบอะไร มากกว่าอะไร ผลที่ได้จากการวัดเจตคติจะไม่ได้สรุปตามความคิดเห็นของนักเรียนเพียงคนเดียว หรือนักเรียนจำนวนน้อย แต่สรุปจากความคิดเห็นของนักเรียนทั้งหมด หรือโดยส่วนรวมของชั้นเรียน เครื่องมือวัดเจตคติจึงควรสร้างขึ้นมาเองโดยครู

การวัดเจตคติควรมีค่าชี้แจงในการทำเครื่องมือที่ชัดเจน ง่ายต่อการทำความเข้าใจและสั้น ๆ ใช้เวลาไม่มากนัก การวัดเจตคติมีเทคนิคในการวัด ซึ่งทำได้หลายวิธี ดังนี้

๓.๑ การวัดและประเมินผลด้วยครู โดยวิธีการสังเกต การสัมภาษณ์ การบันทึกผลการสังเกต การสอบถาม การประเมินตนเอง การสำรวจพฤติกรรม การวัดความคิดเห็น การวัดเจตคติ การวัดสถานการณ์

๓.๒ การเขียนตอบรายบุคคล

๓.๓ การใช้มาตราส่วนประมาณค่า

๓.๔ การตรวจสอบรายการ

๓.๕ การประเมินโดยครู เพื่อน พ่อ แม่ และผู้ปกครอง

การประเมินด้านเจตคติเน้นการประเมินที่หลากหลาย สอดคล้องกับคุณลักษณะ/ตัวชี้วัด และตามสภาพจริง สะท้อนเจตคติหรือความคิดเห็นและความรู้สึกที่แท้จริง

ตัวอย่างการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านเจตคติ ดูรายละเอียดในตอนที ๓

เกณฑ์การตัดสินผลการเรียนรู้

การประเมินผลการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง คิดเป็นสัดส่วนคะแนนระหว่างเรียนกับคะแนนปลายปี/ปลายภาค โดยให้ความสำคัญของคะแนนระหว่างเรียนมากกว่าคะแนนปลายปี/ปลายภาค เช่น ๖๐:๔๐ ๗๐:๓๐ ๘๐:๒๐ แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสถานศึกษาว่าจะกำหนดสัดส่วนแบบใด

ตัวอย่าง การคิดสัดส่วนคะแนนเป็น ๗๐:๓๐ หมายถึง คะแนนระหว่างเรียน ๗๐ คะแนน และคะแนนปลายปี/ปลายภาค ๓๐ คะแนน ดังนี้

สัดส่วนคะแนน ๓๐ : ๓๐	
คะแนนระหว่างเรียน	๓๐ คะแนน
๑. คะแนนตามผลการเรียนรู้ทุกข้อ	๓๐ คะแนน
๒. คะแนนวัดผลกลางปี/กลางภาค ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	๓๐ คะแนน
๓. คะแนนคุณลักษณะอันพึงประสงค์	๑๐ คะแนน
คะแนนปลายปี/ปลายภาค	๓๐ คะแนน

การตัดสินผลการเรียน ใช้ระบบผ่านและไม่ผ่าน โดยกำหนดเกณฑ์การตัดสินผ่านที่ร้อยละ ๕๐ จากนั้นจึงให้ระดับผลการเรียนที่ผ่านเป็นระบบต่าง ๆ ตามที่สถานศึกษากำหนด ได้แก่ ระบบตัวเลข ระบบตัวอักษร ระบบร้อยละ และระบบที่ใช้คำสำคัญสะท้อนมาตรฐาน

ระบบตัวเลข	ระบบตัวอักษร	ระบบร้อยละ	ระบบที่ใช้คำสำคัญสะท้อนมาตรฐาน		
			๕ ระดับ	๔ ระดับ	๒ ระดับ
4	A	๘๐-๑๐๐	ดีเยี่ยม	ดีเยี่ยม	ผ่าน
3.5	B+	๗๕-๗๙	ดี	ดี	
3	B	๗๐-๗๔			
2.5	C+	๖๕-๖๙	พอใช้		
2	C	๖๐-๖๔			
1.5	D+	๕๕-๕๙	ผ่าน	ผ่าน	
1	D	๕๐-๕๔			
0	F	๐-๔๙	ไม่ผ่าน	ไม่ผ่าน	ไม่ผ่าน

๓. คำอธิบายรายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑-๒ ม.๑

คำอธิบายรายวิชาเพิ่มเติม

ส๒๑๒__ หน้าที่พลเมือง ๑	กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑	๒๐ ชั่วโมง / ภาค ๐.๕ หน่วยกิต
ส๒๑๒__ หน้าที่พลเมือง ๒	กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑	๒๐ ชั่วโมง / ภาค ๐.๕ หน่วยกิต

.....

มีส่วนร่วมอนุรักษ์มรดกไทยในการแสดงความเคารพ การสนทนา การแต่งกาย การมีสัมมาคารวะ แสดงออกถึงความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละต่อสังคม เห็นคุณค่าและอนุรักษ์ขนบธรรมเนียม

ประเพณีไทย ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง ในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ขยันหมั่นเพียร อดทน ใฝ่หาความรู้ ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ และยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของความรักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ประยุกต์และเผยแพร่พระบรมราโชวาท ในเรื่องมีเหตุผล รอบคอบ หลักการทรงงาน ในเรื่องการใช้ธรรมชาติ ช่วยธรรมชาติ การปลูกป่าในใจคน และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง ในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ขยันหมั่นเพียร อดทน ใฝ่หาความรู้ ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่

ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคม การตัดสินใจโดยใช้เหตุผล มีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการตัดสินใจในกิจกรรมของห้องเรียนและโรงเรียน ตรวจสอบข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในกิจกรรมต่าง ๆ ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง ในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ขยันหมั่นเพียร อดทน ใฝ่หาความรู้ ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ และยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

ยอมรับความหลากหลายทางสังคมวัฒนธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในเรื่องวิถีชีวิต วัฒนธรรม ศาสนา สิ่งแวดล้อม อยู่ร่วมกันอย่างสันติและพึ่งพาซึ่งกันและกัน ในสังคมพหุวัฒนธรรม ด้วยการเคารพซึ่งกันและกัน ไม่แสดงกิริยาและวาจาดูหมิ่นผู้อื่น ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน แบ่งปัน มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาความขัดแย้งโดยสันติวิธี ในเรื่องการทะเลาะวิวาท ความคิดเห็นไม่ตรงกัน ด้วยการเจรจาไกล่เกลี่ย การเจรจาต่อรอง การระงับความขัดแย้ง ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง ในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ขยันหมั่นเพียร อดทน ใฝ่หาความรู้ ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ และยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

โดยใช้กระบวนการกลุ่ม กระบวนการคิด กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการเผชิญสถานการณ์ และกระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ กระบวนการสร้างความตระหนัก กระบวนการสร้างค่านิยม และกระบวนการสร้างเจตคติ

เพื่อให้ผู้เรียนมีลักษณะที่ดีของคนไทย ภาควุฒิจาในความเป็นไทย แสดงออกถึงความรักชาติ ยึดมั่นในศาสนา เทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ เป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง อยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติ จัดการความขัดแย้งด้วยสันติวิธี และมีวินัยในตนเอง

ผลการเรียนรู้

๑. มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์มรดกไทย
๒. แสดงออกถึงความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละต่อสังคม
๓. เห็นคุณค่าและอนุรักษ์ขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทย
๔. เป็นแบบอย่างของความรักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์
๕. ประยุกต์และเผยแพร่พระบรมราโชวาท หลักการทรงงาน และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
๖. ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย
๗. มีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการตัดสินใจ ตรวจสอบข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในกิจกรรมต่าง ๆ

๘. ยอมรับความหลากหลายทางสังคมวัฒนธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และอยู่ร่วมกันอย่างสันติ และพึ่งพาซึ่งกันและกัน

๙. มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาความขัดแย้งโดยสันติวิธี

๑๐. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง

รวมทั้งหมด 10 ผลการเรียนรู้

๘. โครงสร้างรายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑-๒ ม.๑

โครงสร้างรายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑-๒ ม.๑

หน่วยการเรียนรู้ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้/ข้อที่	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก (คะแนน)
๑	ความเป็นไทย	๑ ๒ ๓ ๑๐	๑๑	๒๕
๒	รักษาดินแดนในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์	๔ ๑๐	๕	๑๓
๓	พระบรมราโชบายและหลักการทรงงาน	๕ ๑๐	๔	๑๒
๔	พลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยฯ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	๖ ๗ ๑๐	๑๐	๒๕
๕	ความปรองดอง สมานฉันท์	๘ ๙ ๑๐	๑๐	๒๕
ระหว่างปี				๓๐
กลางปี / ปลายปี				๓๐
รวม				๑๐๐

๙. โครงสร้างเวลาเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑-๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

หน้าที่พลเมือง ๑

ชั่วโมงที่ ๑	ปฐมนิเทศ ข้อตกลงการเรียนรายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ม.๑	๑	ชั่วโมง
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑	ความเป็นไทย	๑๐	ชั่วโมง
ชั่วโมงที่ ๒	๑. มารยาทไทย		
	๑.๑ การแสดงความเคารพ		
ชั่วโมงที่ ๓	๑.๒ การสนทนา		
ชั่วโมงที่ ๔	๑.๓ การแต่งกาย		
ชั่วโมงที่ ๕	๑.๔ การมีสัมมาคารวะ		
ชั่วโมงที่ ๖	๒ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และความเสียสละต่อสังคม		
	๒.๑ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่		

	๒.๒	ความเสียสละ		
ชั่วโมงที่ ๓	๓	ความมีวินัยในตนเอง		
	๓.๑	ความซื่อสัตย์สุจริต		
	๓.๒	ความขยันหมั่นเพียรและอดทน		
ชั่วโมงที่ ๔	๓.๓	การใฝ่หาความรู้		
	๓.๔	การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่		
	๓.๕	การยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง		
ชั่วโมงที่ ๕	๔.	ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทย		
	๔.๑	ขนบธรรมเนียมประเพณี		
	๔.๒	ศิลปวัฒนธรรม		
ชั่วโมงที่ ๑๐	๔.๓	ภูมิปัญญาไทย		
ชั่วโมงที่ ๑๑		กิจกรรมบูรณาการ ทบทวน และโครงการ		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒		รักษาที่ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์	๕	ชั่วโมง
ชั่วโมงที่ ๑๒	๑.	การปฏิบัติตนที่แสดงออกถึงความรักชาติ		
ชั่วโมงที่ ๑๓	๒.	การปฏิบัติตนที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในศาสนา		
ชั่วโมงที่ ๑๔	๓.	การปฏิบัติตนที่แสดงออกถึงการเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์		
		เรียนรู้ความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์		
		เรียนรู้พระราชกรณียกิจ		
		ยืนตรงและร้องเพลงสรรเสริญพระบารมี		
		ร้องเพลงพระราชนิพนธ์		
		เคารพพระบรมฉายาลักษณ์		
ชั่วโมงที่ ๑๕	๓.	การปฏิบัติตนที่แสดงออกถึงการเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์		
		ปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง		
		น้อมนำพระบรมราโชวาทและหลักการทรงงานมาปฏิบัติ		
		ผลิตและเผยแพร่สื่อ		
		จัดนิทรรศการเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์		
ชั่วโมงที่ ๑๖		กิจกรรมบูรณาการ ทบทวน และโครงการ		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓		พระบรมราโชวาทและหลักการทรงงาน	๔	ชั่วโมง
ชั่วโมงที่ ๑๗	๑.	พระบรมราโชวาท		
	๑.๑	ความมีเหตุผล		
ชั่วโมงที่ ๑๘	๑.๒	ความรอบคอบ		
ชั่วโมงที่ ๑๙	๒.	หลักการทรงงาน		
	๒.๑	การใช้ธรรมชาติช่วยธรรมชาติ		
	๒.๒	การปลูกป่าในใจคน		

ชั่วโมงที่ ๒๐ กิจกรรมบูรณาการ ทบทวน และโครงงาน และทดสอบกลางปี

หน้าที่พลเมือง ๒

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ พลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ๑๐ ชั่วโมง

ชั่วโมงที่ ๒๑	๑. พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย	
	๑.๑ หลักการประชาธิปไตย: สิทธิและเสรีภาพ	
ชั่วโมงที่ ๒๒	๑.๑ หลักการประชาธิปไตย: ความเสมอภาค	
ชั่วโมงที่ ๒๓	๑.๒ วิถีประชาธิปไตย	
ชั่วโมงที่ ๒๔	๑.๓ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของสังคม	
ชั่วโมงที่ ๒๕	๑.๔ การตัดสินใจโดยใช้เหตุผล	
ชั่วโมงที่ ๒๖	๒. การมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง	
	๒.๑ การมีส่วนร่วมและและรับผิดชอบในการตัดสินใจต่อกิจกรรมของห้องเรียนและโรงเรียน: การตัดสินใจต่อภารกิจของห้องเรียน	
ชั่วโมงที่ ๒๗	๒.๑ การมีส่วนร่วมและและรับผิดชอบในการตัดสินใจต่อกิจกรรมของห้องเรียนและโรงเรียน: การตัดสินใจต่อภารกิจของโรงเรียน	
ชั่วโมงที่ ๒๘	๒.๒ การตรวจสอบข้อมูล	
ชั่วโมงที่ ๒๙	ความมีวินัยในตนเองในการเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตย	
ชั่วโมงที่ ๓๐	กิจกรรมบูรณาการ ทบทวน และโครงงาน	
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕	ความปรองดอง สมานฉันท์	๑๐ ชั่วโมง
ชั่วโมงที่ ๓๑	๑. ความหลากหลายทางสังคมวัฒนธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	
	๑.๑ วิถีชีวิต	
ชั่วโมงที่ ๓๒	๑.๒ วัฒนธรรม	
ชั่วโมงที่ ๓๓	๑.๓ ศาสนา	
ชั่วโมงที่ ๓๔	๑.๔ สิ่งแวดล้อม	
ชั่วโมงที่ ๓๕	๒. การอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรมและการพึ่งพาซึ่งกันและกัน	
ชั่วโมงที่ ๓๖	๓. ความขัดแย้งและการแก้ปัญหาความขัดแย้งโดยสันติวิธี	
	๓.๑ ความขัดแย้ง	
ชั่วโมงที่ ๓๗	๓.๒ การแก้ปัญหาความขัดแย้งโดยสันติวิธี	
ชั่วโมงที่ ๓๘	ความมีวินัยในตนเองเพื่อความปรองดอง สมานฉันท์	
ชั่วโมงที่ ๓๙	กิจกรรมบูรณาการ ทบทวน และโครงงาน	
ชั่วโมงที่ ๔๐	ทดสอบปลายปี	

ตอนที่ ๒

แผนการจัดการเรียนรู้

รายชั่วโมง

รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑-๒

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑

ปฐมนิเทศและข้อตกลงในการเรียนรายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑-๒ ม. ๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑-๒

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑
เวลา ๑ ชั่วโมง

๑. จุดเน้นรายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง

จุดเน้นที่ ๑ ความเป็นไทย

- ๑.๑ ลักษณะที่ดีของคนไทย (มารยาทไทย กตัญญูกตเวที เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ)
- ๑.๒ ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม และประเพณีไทย (การแต่งกาย ภาษา ภูมิปัญญา ประเพณี)

จุดเน้นที่ ๒ รักษาดี ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

- การเห็นคุณค่าและการแสดงออกถึงความรักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

จุดเน้นที่ ๓ ความเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

- ๓.๑ การดำเนินชีวิตตามวิถีประชาธิปไตย
- ๓.๒ การมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

จุดเน้นที่ ๔ ความปรองดอง สมานฉันท์

- ๔.๑ การอยู่ร่วมกันในสังคมแห่งความหลากหลาย
- ๔.๒ การจัดการความขัดแย้งและสันติวิธี

จุดเน้นที่ ๕ ความมีวินัยในตนเอง

- ความซื่อสัตย์สุจริต ความขยันหมั่นเพียร ความอดทน การใฝ่หาความรู้ การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ และการยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

๒. ผลการเรียนรู้

- รู้และเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑-๒ ม. ๑

๓. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การจัดการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑-๒ ม. ๑ เป็นไปตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ที่ได้ให้สถานศึกษาจัดการเรียนรู้โอกาสรายวิชาหนึ่ง นอกเหนือจากรายวิชาพื้นฐาน โดยได้กำหนดจุดเน้นและขอบข่ายของรายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑-๒ ม. ๑ เป็น ๕ จุดเน้น และยังได้กำหนดผล

การเรียนรู้ชั้นปีและสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ รวมทั้งยังได้จัดทำคำอธิบายรายวิชาเพิ่มเติม เพื่อให้สถานศึกษานำไปกำหนดเป็นหลักสูตรสถานศึกษาของตนให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

๔. สาระการเรียนรู้

๑. เป้าหมายการจัดการเรียนรู้ รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง
๒. การกำหนดรายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง
๓. การจัดรายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง
๔. เทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้ รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง
๕. แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง
๖. คำอธิบายรายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑-๒ ม. ๑
๗. โครงสร้างรายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑-๒ ม. ๑
๘. โครงสร้างเวลาเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑-๒ ม. ๑

๕. สมรรถนะของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร
๒. ความสามารถในการคิด
๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา
๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
๕. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
๒. ซื่อสัตย์สุจริต
๓. มีวินัย
๔. ใฝ่เรียนรู้
๕. อยู่อย่างพอเพียง
๖. มุ่งมั่นในการทำงาน
๗. รักความเป็นไทย
๘. มีจิตสาธารณะ

๗. ชิ้นงาน/ภาระงาน

- ภาระงานรวบยอด

- การตอบคำถามเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ รายวิชาเพิ่มเติมหน้าที่พลเมือง
- การอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ รายวิชาเพิ่มเติมหน้าที่พลเมือง

๘. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และ ค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
๑. ซักถามความรู้เรื่อง ปฐมนิเทศและข้อตกลง ในการเรียนรายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑-๒ ม. ๑ ๓. ตรวจสอบงาน/กิจกรรมเป็น รายบุคคลและเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลหรือ เป็นกลุ่มในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

๙. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้ เช่น จัด
นั่งเรียนแบบรูปตัว U นั่งเรียนเป็นกลุ่ม หรือนักเรียนศึกษาในห้องเรียน เช่น ห้องประชุม ห้องโสตทัศนศึกษา สนาม
หญ้าได้ร่มไม้

๒. ครูแนะนำตนเอง แล้วให้นักเรียนแนะนำตนเองตามลำดับตัวอักษร หรือตามลำดับหมายเลขประจำตัว
หรือตามแถวที่นั่ง ตามความเหมาะสม

๓. ครูให้ความรู้ทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง พร้อมซักถามนักเรียนใน
ประเด็นต่าง ๆ เช่น

- ๑) ทำไมเราจึงต้องเรียนรายวิชา หน้าที่พลเมือง
- ๒) รายวิชาหน้าที่พลเมืองมีความสำคัญและจำเป็นต่อเราหรือไม่ เพราะอะไร
- ๓) หน้าที่พลเมืองในรายวิชาพื้นฐานกับรายวิชาเพิ่มเติมต่างกันอย่างไร

๔. ครูสรุปความรู้แล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๕. ครูศึกษาข้อมูลเรื่อง เป้าหมายการจัดการเรียนรู้ รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง (โดยใช้ข้อมูลจากตอนที่ ๑)
สรุป แล้วนำมาเล่าให้นักเรียนฟัง

๖. ครูอธิบายเพื่อทำความเข้าใจกับนักเรียนถึงเรื่อง การกำหนดรายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง และการจัด
รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง (โดยใช้ข้อมูลจากตอนที่ ๑)

๗. ครูระบุสิ่งที่ต้องเรียนในรายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑-๒ ม. ๑ โดยใช้ข้อมูลจากหน้าสารบัญในหนังสือ
เรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑-๒ ม. ๑ ของ วพ. จากนั้นอธิบายเพื่อทำความเข้าใจกับนักเรียนในเรื่องต่อไปนี้
(โดยใช้ข้อมูลจากตอนที่ ๑)

๑) คำอธิบายรายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑-๒ ม. ๑

๒) โครงสร้างรายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑-๒ ม. ๑

๓) โครงสร้างเวลาเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑-๒ ม. ๑

๘. กรูบอกเทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑-๒ ม. ๑ โดยสรุปว่ามีเทคนิคและวิธีการเรียนรู้อะไรบ้าง (โดยใช้ข้อมูลจากตอนที่ ๑)

๘. ครูสนทนาและซักถามนักเรียนเพื่อทำความเข้าใจถึงแนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑-๒ ม. ๑ รวมทั้งเกณฑ์ตัดสินผลการเรียนรู้ (โดยใช้ข้อมูลจากตอนที่ ๑) ประเด็นต่าง ๆ เช่น

๑) รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑-๒ ม. ๑ มีเวลาเรียนเท่าไร

๒) รายวิชานี้จะสอบและเก็บคะแนนอย่างไร และเท่าไร

๓) รายวิชานี้จะตัดสินผลการเรียนอย่างไร

๑๐. ครูแนะนำสื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ที่จะใช้ประกอบการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑-๒ ม. ๑ โดยใช้ข้อมูลจากหน้าบรรณാനุกรมในหนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑-๒ ม. ๑ ของ วพ. นอกจากนี้ ครูควรแนะนำแหล่งสืบค้นความรู้ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ที่ได้ระบุไว้ในแต่ละหน่วยในหนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑-๒ ม. ๑ ของ วพ. เพื่อทำความเข้าใจถึงแหล่งสืบค้นความรู้แต่ละอย่าง

๑๑. ครูสนทนากับนักเรียนและร่วมกันทำข้อตกลงในการเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑-๒ ม. ๑ ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

๑) เวลาเรียน ต้องเข้าเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาเรียนในรายวิชานี้ หรือไม่ขาดเรียนเกิน ๓ ครั้ง กรณีป่วยต้องส่งใบลาโดยผู้ปกครองลงชื่อรับรองการลา

๒) ควรเข้าห้องเรียนตรงเวลาและรักษามารยาทในการเรียน

๓) เมื่อเริ่มเรียนแต่ละหน่วยการเรียนรู้จะมีการทดสอบก่อนเรียน และหลังจากเรียนจบแต่ละหน่วยการเรียนรู้แล้วจะมีการทดสอบหลังเรียน

๔) ในช่วงเวลาที่มีการฝึกปฏิบัติงาน ควรเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือให้พร้อม โดยจัดหาไว้ล่วงหน้า

๕) รับผิดชอบการเรียน การสร้างชิ้นงาน และการส่งงานตามเวลาที่กำหนด

๖) รักษาความสะอาดบริเวณที่ปฏิบัติงานกิจกรรม วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือที่ใช้ทำงานทุกครั้ง

ขั้นขยายความรู้

๑๒. ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแหล่งการเรียนรู้และแหล่งสืบค้นความรู้อื่น ๆ ที่จะนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑-๒ ม. ๑ จากนั้นครูและนักเรียนร่วมกันสรุปและบันทึกผล

ขั้นประเมิน

๑๓. ครูให้นักเรียนพิจารณาว่า จากหัวข้อที่เรียนมาและการปฏิบัติกิจกรรมมีเรื่องอะไรบ้างที่ยังไม่เข้าใจหรือมีข้อสงสัย ถ้ามีครูช่วยอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจ

๑๔. นักเรียนร่วมกันประเมินการปฏิบัติกิจกรรมว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคใด และได้มีการแก้ไขอย่างไรบ้าง

๑๕. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนหัวข้อนี้และการปฏิบัติกิจกรรม

๑๖. ครูทดสอบความเข้าใจของนักเรียนโดยการให้ตอบคำถาม เช่น

- รายวิชานี้มีเกณฑ์ตัดสินผลการเรียนรู้อย่างไร
- ข้อตกลงในการเรียนมีอะไรบ้าง

ขั้นสรุปและนำไปใช้

๑๗. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ปฐมนิเทศและข้อตกลงในการเรียนรายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑-๒ ม. ๑ โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้ หรือสรุปเป็นแผนที่ความคิดหรือผังโน้ตทัศน์ลงในสมุด พร้อมทั้งตกแต่งให้สวยงาม

๑๘. ครูให้นักเรียนนำประโยชน์จากการเรียนรู้เรื่อง ปฐมนิเทศและข้อตกลงในการเรียนรายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑-๒ ม. ๑ ไปประพฤติปฏิบัติให้ถูกต้องเหมาะสมและสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้

๑๐. สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

- หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑-๒ ม. ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๑. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
     แนวทางการพัฒนา _____
๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
     แนวทางแก้ไข _____
๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
     เหตุผล _____
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____
     _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน

_____/_____/_____

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔

พลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตย

อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

เวลา ๑๐ ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๑	หลักการประชาธิปไตย: สิทธิและเสรีภาพ	เวลา ๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๒	หลักการประชาธิปไตย: ความเสมอภาค	เวลา ๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๓	วิถีชีวิตประชาธิปไตย	เวลา ๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๔	การมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง	เวลา ๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๕	การตัดสินใจโดยใช้เหตุผล	เวลา ๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๖	การมีส่วนร่วมและรับผิดชอบ	
	ในการตัดสินใจต่อกิจกรรมของโรงเรียน	เวลา ๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๗	การมีส่วนร่วมและรับผิดชอบ	
	ในการตัดสินใจต่อกิจกรรมของโรงเรียน	เวลา ๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๘	การตรวจสอบข้อมูล	เวลา ๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๙	ความมีวินัยในตนเองในการเป็นพลเมืองดี	
	ในระบอบประชาธิปไตย	เวลา ๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๐	กิจกรรมบูรณาการ ทบทวน โครงงาน	
	และทดสอบ	เวลา ๑ ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๑
หลักการประชาธิปไตย: สิทธิและเสรีภาพ

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ พลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตย	
อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	เวลา ๑ ชั่วโมง

๑. จุดเน้นที่ ๓ ความเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- ๓.๑ การดำเนินชีวิตตามวิถีประชาธิปไตย
- จุดเน้นที่ ๕ ความมีวินัยในตนเอง
- การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่
๒. ผลการเรียนรู้
๖. ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย
๑๐. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง
๓. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด
- ในระบอบประชาธิปไตยประชาชนทุกคนต่างมีสิทธิและเสรีภาพอย่างเท่าเทียมกัน บุคคลอื่นใดจะมาละเมิดสิทธิและเสรีภาพเหล่านี้ไม่ได้
๔. สาระการเรียนรู้
๑. พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย
- ๑.๑ หลักการประชาธิปไตย
- สิทธิและเสรีภาพ
๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
- ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์
- มีวินัย

๗. ชิ้นงาน/ภาระงาน

ภาระงานรวบยอด

- การสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพ
- การอภิปรายเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพ

๘. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
๑. ซักถามความรู้เรื่อง สิทธิและเสรีภาพ ๒. ตรวจสอบงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและ เป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

๙. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้ เช่น จัดนั่งเรียนแบบรูปตัว U นั่งเรียนเป็นกลุ่ม หรือนักเรียนศึกษานอกห้องเรียน เช่น ห้องประชุม ห้องโสตทัศนศึกษา สนามหญ้าได้ร่มไม้

๒. ครูแจ้งผลการเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

๔. ครูให้นักเรียนช่วยกันตอบว่า หากมีคนอื่นมาบังคับไม่ให้เราพูด ไม่ให้เราขยับร่างกาย หรือไม่ให้เราเดินทางไปไหนมาไหน เราจะรู้สึกอย่างไร

๕. หลังจากที่นักเรียนช่วยกันตอบแล้ว ครูอธิบายสรุปว่า การกระทำเหล่านี้ถือเป็นการละเมิดสิทธิและเสรีภาพของเรา เมื่อเราถูกบุคคลอื่นมาละเมิดสิทธิและเสรีภาพ เราย่อมรู้สึกไม่ชอบ อึดอัด และไม่พอใจ เราจึงไม่ควรละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น เพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๖. ครูให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเรื่อง สิทธิและเสรีภาพ จากหนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑-๒ ม.๑ ของ วพ. แล้วซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

๗. ครูให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพนอกเหนือจากที่นำเสนอในหนังสือเรียน จากนั้นให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายว่า ตนเองมีสิทธิและเสรีภาพเท่าเทียมกับผู้ใหญ่หรือไม่ อย่างไร

๘. หลังจากที่อภิปรายจบ ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปผลการอภิปราย โดยให้นักเรียนบันทึกลงในแบบบันทึกผลการอภิปราย

๙. ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นขยายความรู้

๑๐. ครูให้นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์ว่า หากนักเรียนในห้องของเราไม่เคารพสิทธิและเสรีภาพของเพื่อน ๆ ห้องเรียนของเราจะเป็นอย่างไร

ขั้นประเมิน

๑๑. ครูให้นักเรียนพิจารณาว่า จากหัวข้อที่เรียนมาและการปฏิบัติกิจกรรมมีเรื่องอะไรบ้างที่ยังไม่เข้าใจหรือมีข้อสงสัย ถ้ามีครูช่วยอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจ

๑๒. นักเรียนร่วมกันประเมินการปฏิบัติกิจกรรมว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคใด และได้มีการแก้ไขอย่างไรบ้าง

๑๓. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนหัวข้อนี้และการปฏิบัติกิจกรรม

๑๔. ครูทดสอบความเข้าใจของนักเรียนโดยการให้ตอบคำถาม เช่น

- สิทธิและเสรีภาพคืออะไร
- นักเรียนมีสิทธิและเสรีภาพอะไรบ้าง
- นักเรียนต้องปฏิบัติตามหลักสิทธิและเสรีภาพหรือไม่ เพราะอะไร

ขั้นสรุปและนำไปใช้

๑๕. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง สิทธิและเสรีภาพ โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้ หรือสรุปเป็นความเรียง แผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

๑๖. ครูให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้เรียนมาไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและเผยแพร่ให้บุคคลอื่น เช่น คนในครอบครัว เพื่อนบ้าน ได้รู้และเข้าใจ

๑๐. สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

๑. แบบบันทึกผลการอภิปราย

๒. แบบบันทึกความรู้

๓. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

๔. หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑-๒ ม. ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๑. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____
๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____
๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____ _____
ลงชื่อ _____ ผู้สอน _____/_____/_____

หลักการประชาธิปไตย: ความเสมอภาค

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ พลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตย	
อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	เวลา ๑ ชั่วโมง

๑. จุดเน้นที่ ๓ ความเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- ๓.๑ การดำเนินชีวิตตามวิถีประชาธิปไตย
- จุดเน้นที่ ๕ ความมีวินัยในตนเอง
- ความซื่อสัตย์สุจริต ความขยันหมั่นเพียร ความอดทน การใฝ่หาความรู้ การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ การยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง (เลือกให้สอดคล้องกับเนื้อหาและคำอธิบายรายวิชา)
๒. ผลการเรียนรู้
๖. ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย
๑๐. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง
๓. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด
- ในสังคมประชาธิปไตย ทุกคนต่างมีความเสมอภาคเท่าเทียมกัน ทั้งในด้านโอกาส การเมือง กฎหมาย เศรษฐกิจ และสังคม
๔. สาระการเรียนรู้
๑. พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย
- ๑.๑ หลักการประชาธิปไตย
- ความเสมอภาค
๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
- ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์
- มีวินัย
๗. ชิ้นงาน/ภาระงาน

ภาระงานรวบยอด

– การตอบคำถามเกี่ยวกับความเสมอภาค

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
๑. ซักถามความรู้เรื่อง ความเสมอภาค	• ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลและ เป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ
๒. ตรวจสอบผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม		

๕. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้ เช่น จัดนั่งเรียนแบบรูปตัว U นั่งเรียนเป็นกลุ่ม หรือนักเรียนศึกษานอกห้องเรียน เช่น ห้องประชุม ห้องโสตทัศนศึกษา สนามหญ้าได้ร่มไม้

๒. ครูแจ้งผลการเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

๓. ครูให้นักเรียนดูภาพเด็กที่กำลังเรียนหนังสืออยู่ในโรงเรียนกับเด็กที่กำลังนั่งขอทานอยู่ แล้วซักถามนักเรียนว่า หลังจากที่ได้ดูภาพทั้งสองแล้ว นักเรียนรู้สึกอย่างไร

๔. หลังจากที่นักเรียนตอบคำถามจบแล้ว ครูสรุปว่า ภาพทั้ง 2 ภาพนี้ แสดงถึงการไม่ได้รับความเสมอภาคเท่าเทียมกันในการได้รับโอกาสทางการศึกษา แล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๕. ครูอธิบายเนื้อหาเรื่อง ความเสมอภาค ในหนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑-๒ ม. ๑ ของ วพ. ให้นักเรียนฟัง แล้วซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่อธิบาย

๖. ครูให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับความเสมอภาคของคนไทยในปัจจุบัน แล้วนำข้อมูลมาตอบคำถามต่อไปนี้

๑) คนไทยมีความเสมอภาคกันในด้านใดบ้าง

๒) นักเรียนพอใจกับความเสมอภาคของคนไทยในปัจจุบันหรือไม่ อย่างไร

๓) ปัจจุบันสังคมไทยเกิดปัญหาเกี่ยวกับความเสมอภาคของคนในสังคมหรือไม่ อย่างไร

๔) นักเรียนคิดว่าข้อดีของความเสมอภาคที่คนไทยได้รับในปัจจุบันมีอะไรบ้าง

๕) นักเรียนคิดว่าตนเองจะนำความเสมอภาคที่ได้รับไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างไรบ้าง

๖) จากการสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับความเสมอภาคของคนไทยในปัจจุบัน นักเรียนได้ข้อสรุปอย่างไร

โดยให้นักเรียนบันทึกลงในแบบบันทึกคำถาม-คำตอบ เรื่อง ความเสมอภาคของคนไทยในปัจจุบัน

๗. หลังจากที่นักเรียนตอบคำถามเสร็จแล้ว ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้จากการทำกิจกรรม โดยให้นักเรียนบันทึกลงในสมุด

ขั้นขยายความรู้

๘. ครูให้นักเรียนเขียนเรียงความเรื่อง “ความเสมอภาคที่ข้าพเจ้าได้รับ” ความยาวประมาณ 1 หน้ากระดาษ จากนั้นครูสุ่มนักเรียนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน ประมาณ ๑-๕ คน

ขั้นประเมิน

๙. ครูให้นักเรียนพิจารณาว่า จากหัวข้อที่เรียนมาและการปฏิบัติกิจกรรมมีเรื่องอะไรบ้างที่ยังไม่เข้าใจหรือมีข้อสงสัย ถ้ามีครูช่วยอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจ

๑๐. นักเรียนร่วมกันประเมินการปฏิบัติกิจกรรมว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคใด และได้มีการแก้ไขอย่างไรบ้าง

๑๑. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนหัวข้อนี้และการปฏิบัติ

๑๒. ครูทดสอบความเข้าใจของนักเรียนโดยการให้ตอบคำถาม เช่น

- ความเสมอภาคคืออะไร
- นักเรียนได้รับความเสมอภาคเท่าเทียมกับคนอื่น ๆ หรือไม่ เพราะอะไร

ขั้นสรุปและนำไปใช้

๑๓. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ความเสมอภาค โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้ หรือสรุปเป็นความเรียง แผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

๑๔. ครูให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้เรียนมาไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน หรือเผยแพร่ให้บุคคลอื่น เช่น คนในครอบครัว เพื่อนบ้าน ได้รู้และเข้าใจ

๑๐. สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

๑. แบบบันทึกคำถาม-คำตอบ เรื่อง ความเสมอภาคของคนไทยในปัจจุบัน

๑. หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑-๒ ม. ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๑. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____
๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____
๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____ _____
ลงชื่อ _____ ผู้สอน _____/_____/_____

วิถีประชาธิปไตย

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ พลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตย	
อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	เวลา ๑ ชั่วโมง

๑. จุดเน้นที่ ๓ ความเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- ๓.๑ การดำเนินชีวิตตามวิถีประชาธิปไตย
- จุดเน้นที่ ๕ ความมีวินัยในตนเอง
- การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่
๒. ผลการเรียนรู้
๖. ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย
๑๐. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง
๓. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด
- คนที่ดำเนินชีวิตตามวิถีประชาธิปไตยจะต้องเคารพเหตุผล รู้จักการประนีประนอม มีระเบียบวินัย และมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม
๔. สาระการเรียนรู้
๑. พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย
- ๑.๒ วิถีประชาธิปไตย
๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
๑. ความสามารถในการคิด
๒. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์
๑. มีวินัย
๒. มีจิตสาธารณะ
๗. ชิ้นงาน/ภาระงาน

ภาระงานรวบยอด

- การสำรวจเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามวิถีประชาธิปไตย
- การแสดงบทบาทสมมุติเกี่ยวกับวิถีประชาธิปไตย

๘. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
๑. ซักถามความรู้เรื่อง วิถี ประชาธิปไตย ๒. ตรวจผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม	<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลและ เป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

๙. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้ เช่น จัดนั่งเรียนแบบรูปตัว U นั่งเรียนเป็นกลุ่ม นำนักเรียนศึกษานอกห้องเรียน เช่น ห้องประชุม ห้องโสตทัศนศึกษา สนามหญ้าได้ร่มไม้

๒. ครูแจ้งผลการเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

๓. ครูให้นักเรียนท่องบทอาขยานค่านิยมหลักของคนไทย ๑๒ ประการ พร้อม ๆ กัน จากนั้นครูอธิบายว่าค่านิยมหลักประการที่ ๗ เข้าใจ เรียนรู้ การเป็นประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่ถูกต้อง เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้เราปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยได้

๔. ครูให้นักเรียนดูภาพคนที่กำลังทะเลาะเบาะแว้งกันและภาพคนที่กำลังนั่งคุยปรึกษาหารือกัน แล้วซักถามนักเรียนว่า หลังจากที่ได้ดูภาพแล้ว นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไร

๕. หลังจากให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นแล้ว ครูอธิบายว่า ภาพทั้งสองนี้เป็นภาพที่แสดงถึงการใช้อารมณ์กับการใช้เหตุผลมาตัดสินปัญหา โดยหากเราใช้อารมณ์มาตัดสินปัญหาก็จะก่อให้เกิดผลร้ายมากกว่าผลดี ดังนั้นเมื่อจะตัดสินปัญหา เราจึงควรใช้เหตุผลทุกครั้ง เช่นเดียวกับผู้ที่ปฏิบัติตนตามวิถีประชาธิปไตย ซึ่งจะเคารพเหตุผลมากกว่าใช้อารมณ์ในการตัดสินใจหรือตัดสินปัญหา เพื่อเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๖. ครูให้นักเรียนอ่านเรื่อง วิถีประชาธิปไตย จากหนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑-๒ ม. ๑ ของ วพ. แล้วสนทนาซักถามนักเรียนในเรื่องที่อธิบาย

๗. ครูให้นักเรียนสำรวจในชุมชนของคนว่า มีบุคคลใดบ้างที่ปฏิบัติตนตามวิถีประชาธิปไตย และบุคคลนั้นปฏิบัติตนอย่างไร สรุป แล้วช่วยกันจัดเป็นป้ายนิเทศ

๘. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงบทบาทสมมติเกี่ยวกับลักษณะวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย หลังจากที่ได้แสดงจบ ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ โดยให้นักเรียนบันทึกลงในแบบบันทึกความรู้

๙. ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอ ผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

ขั้นขยายความรู้

๑๐. ครูให้นักเรียนช่วยกันจัดทำแผ่นพับเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับวิถีประชาธิปไตย แล้วนำไปเผยแพร่แก่คนในครอบครัว เพื่อนบ้าน หรือคนในชุมชน

ขั้นประเมิน

๑๐. ครูให้นักเรียนพิจารณาว่า จากหัวข้อที่เรียนมาและการปฏิบัติกิจกรรมมีเรื่องอะไรบ้างที่ยังไม่เข้าใจหรือมีข้อสงสัย ถ้ามีครูช่วยอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจ

๑๒. นักเรียนร่วมกันประเมินการปฏิบัติกิจกรรมว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคใด และได้มีการแก้ไข อย่างเป็นบ้าง

๑๓. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนหัวข้อนี้และการปฏิบัติกิจกรรม

๑๔. ครูทดสอบความเข้าใจของนักเรียนโดยการให้ตอบคำถาม เช่น

- ผู้ที่มีวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยมีลักษณะอย่างไรบ้าง
- เราจะปฏิบัติตนที่แสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อส่วนรวมได้อย่างไรบ้าง

ขั้นสรุปและนำไปใช้

๑๕. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง วิถีประชาธิปไตย โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้ หรือสรุปเป็นความเรียง แผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

๑๖. ครูให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการสร้างเรื่องจากจินตนาการ จากสื่อต่าง ๆ เช่น หนังสือ ในห้องสมุด อินเทอร์เน็ต เป็นการบ้าน เพื่อเตรียมการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๑๗. ครูให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้เรียนมาไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน หรือเผยแพร่ให้บุคคลอื่น เช่น คนในครอบครัว เพื่อนบ้าน ได้รู้และเข้าใจ

๑๐. สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

๑. ภาพคนที่กำลังทะเลาะเบาะแว้งกันและภาพคนที่กำลังนั่งคุยปรึกษาหารือกัน

๒. บทอาขยานคำนิยามหลัก 12 ประการของคนไทย

๓. แบบบันทึกความรู้

๔. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

๕. หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑-๒ ม. ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๑. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____
๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____
๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____ _____
ลงชื่อ _____ ผู้สอน _____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๔

การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ พลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตย

อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

เวลา ๑ ชั่วโมง

๑. จุดเน้นที่ ๓ ความเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๓.๑ การดำเนินชีวิตตามวิถีประชาธิปไตย

จุดเน้นที่ ๕ ความมีวินัยในตนเอง

ความขยันหมั่นเพียร การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ การยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

๒. ผลการเรียนรู้

๖. ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

๑๐. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง

๓. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

สมาชิกของสังคมต้องเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคม ทั้งการร่วมปรึกษาหารือและแสดงความคิดเห็น เข้าร่วมเทศกาลงานประเพณีหรือกิจกรรมต่าง ๆ สนใจรับรู้ข้อมูลข่าวสารของสังคม มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองการปกครอง และร่วมกิจกรรมพัฒนาสังคม

๔. สาระการเรียนรู้

๑. พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

๑.๓ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคม

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร

๒. ความสามารถในการคิด

๓. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. มุ่งมั่นในการทำงาน

๒. มีจิตสาธารณะ

๗. ชิ้นงาน/ภาระงาน

ภาระงานรวบยอด

– การสร้างเรื่องจากจินตนาการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคม

๘. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
๑. ซักถามความรู้เรื่อง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคม ๒. ตรวจสอบผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

๙. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้ เช่น จัดนั่งเรียนแบบรูปตัว U นั่งเรียนเป็นกลุ่ม นำนักเรียนศึกษานอกห้องเรียน เช่น ห้องประชุม ห้องโสตทัศนศึกษา สนามหญ้าได้ร่มไม้

๒. ครูแจ้งผลการเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

๓. ครูซักถามนักเรียนว่า นักเรียนเคยเข้าร่วมกิจกรรมใด ๆ กับชุมชนบ้าง หลังจากที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมนั้นแล้วรู้สึกอย่างไร หลังจากนั้นนักเรียนตอบแล้ว ครูอธิบายว่า การเข้าร่วมกิจกรรมเหล่านี้เป็นสิ่งที่สมาชิกของสังคมควรปฏิบัติ เพราะตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคม

๔. ครูสรุปความรู้แล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๕. ครูให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเรื่อง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคม จากหนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑-๒ ม. ๑ ของ วพ. แล้วซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่อธิบาย

๖. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๖-๘ คน แต่ละกลุ่มช่วยกันระดมสมองสร้างเรื่องจากจินตนาการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคม กลุ่มละ 1 เรื่อง

๗. ครูให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน หลังจากนั้นแต่ละกลุ่มนำเสนอจบ ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนกลุ่มอื่นซักถามและร่วมกันแสดงความคิดเห็น โดยครูคอยให้คำแนะนำ ดิชม และแก้ไขข้อบกพร่อง

๘. ครูให้แต่ละกลุ่มปรับปรุงแก้ไขผลงานตนเองตามที่ได้รับคำแนะนำและวิพากษ์วิจารณ์

๙. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ที่ได้รับ โดยให้นักเรียนบันทึกลงในแบบบันทึกความรู้

๑๐. ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

ขั้นขยายความรู้

๑๑. ครูให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ว่าในฐานะนักเรียน เราจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคมได้อย่างไรบ้าง และผลที่ได้รับจะเป็นอย่างไร

ขั้นประเมิน

๑๒. ครูให้นักเรียนพิจารณาว่า จากหัวข้อที่เรียนมาและการปฏิบัติกิจกรรมมีเรื่องอะไรบ้างที่ยังไม่เข้าใจหรือมีข้อสงสัย ถ้ามีครูช่วยอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจ

๑๓. นักเรียนร่วมกันประเมินการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคใด และได้มีการแก้ไขอย่างไรบ้าง

๑๔. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนหัวข้อนี้และการปฏิบัติกิจกรรม

๑๕. ครูทดสอบความเข้าใจของนักเรียนโดยการให้ตอบคำถาม เช่น

- เพราะอะไรเราจึงต้องเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคม
- การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคมสามารถทำได้อย่างไรบ้าง

ขั้นสรุปและนำไปใช้

๑๖. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ ๑ เรื่อง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคม เป็นการบ้าน

๑๗. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคม โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้ หรือสรุปเป็นความเรียง แผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

๑๘. ครูให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้เรียนมาไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและเผยแพร่ให้บุคคลอื่น เช่น คนในครอบครัว เพื่อนบ้าน ได้รู้และเข้าใจ

๑๐. สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

๑. แบบบันทึกความรู้

๒. ใบงานที่ ๑ เรื่อง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคม

๓. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

๔. หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑-๒ ม. ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๑. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้

แนวทางการพัฒนา

๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้

แนวทางแก้ไข _____

๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

เหตุผล _____

๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้

ลงชื่อ _____ ผู้สอน

/ /

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๕

การตัดสินใจโดยใช้เหตุผล

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ พลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตย	
อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	เวลา ๑ ชั่วโมง

๑. จุดเน้นที่ ๓ ความเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- ๓.๑ การดำเนินชีวิตตามวิถีประชาธิปไตย
- จุดเน้นที่ ๕ ความมีวินัยในตนเอง
- ความซื่อสัตย์สุจริต การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ การยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง
๒. ผลการเรียนรู้
๖. ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย
๑๐. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง
๓. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด
- การตัดสินใจในสังคมประชาธิปไตยจะใช้หลักเหตุผล มีการรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น แล้วนำมาพิจารณาด้วยใจเป็นธรรมก่อนที่จะตัดสินใจ ผู้ที่มีเหตุผลจะเป็นคนที่มีความคิดกว้างไกล มีความอดทนอดกลั้น และใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา
๔. สาระการเรียนรู้
๑. พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย
- ๑.๔ การตัดสินใจโดยใช้เหตุผล
๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
๑. ความสามารถในการคิด
๒. ความสามารถในการแก้ปัญหา
๓. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์
๑. ซื่อสัตย์สุจริต

๒. มีวินัย

๓. ใฝ่เรียนรู้

๗. ชิ้นงาน/ภาระงาน

ภาระงานรวบยอด

– การสำรวจตนเองเกี่ยวกับการตัดสินใจ

๘. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
๑. ชักถามความรู้เรื่อง การตัดสินใจโดยใช้เหตุผล ๒. ตรวจสอบงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม	<ul style="list-style-type: none"> ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

๙. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้ เช่น จัดนั่งเรียนแบบรูปตัว U นั่งเรียนเป็นกลุ่ม หรือนักเรียนศึกษานอกห้องเรียน เช่น ห้องประชุม ห้องโสตทัศนศึกษา สนามหญ้าได้ร่มไม้

๒. ครูแจ้งผลการเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

๓. ครูซักถามนักเรียนว่า จะเกิดอะไรขึ้น หากเราใช้อารมณ์ตัดสินใจปัญหา หลังจากที่นักเรียนตอบครูอธิบายว่า หากเราใช้อารมณ์ตัดสินใจจะทำให้ไม่สามารถแก้ปัญหานั้นได้ และยังจะทำให้ปัญหานั้นจะยิ่งทวีความรุนแรงหรือเกิดเป็นข้อขัดแย้งกันขึ้น

๔. ครูสรุปความรู้แล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๕. ครูอธิบายเกี่ยวกับการตัดสินใจโดยใช้เหตุผลให้นักเรียนฟัง โดยใช้เนื้อหาจากหนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑-๒ ม. ๑ แล้วซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่อธิบาย พร้อมทั้งยกกรณีตัวอย่างที่เกี่ยวกับการตัดสินใจโดยใช้อารมณ์กับใช้เหตุผลมาเปรียบเทียบให้นักเรียนดูสิ่งที่เกิดขึ้นว่าเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร

๖. ครูให้นักเรียนสำรวจตนเองว่า ในรอบ ๑ สัปดาห์ที่ผ่านมา ตนเองได้ใช้เหตุผลตัดสินใจเรื่องอะไรบ้าง และผลที่ได้รับจากการตัดสินใจนั้นเป็นอย่างไร โดยบันทึกลงในแบบบันทึกผลการสำรวจ

๗. ครูให้นักเรียนออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน โดยเมื่อแต่ละคนนำเสนอผลงานจบ ครูให้คำแนะนำ ดิชม หรือให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

๘. หลังจากให้นำเสนอผลงานครบทุกคนแล้ว ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ โดยให้นักเรียนบันทึกลงในสมุด

๙. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

ขั้นขยายความรู้

๑๐. ครูให้นักเรียนเขียนเรียงความเกี่ยวกับการตัดสินใจโดยใช้เหตุผลของข้าพเจ้า ความยาวประมาณ ๑ หน้ากระดาษ จากนั้นสุ่มนักเรียนประมาณ ๕ คน ออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

ขั้นประเมิน

๑๑. ครูให้นักเรียนพิจารณาว่า จากหัวข้อที่เรียนมาและการปฏิบัติกิจกรรมมีเรื่องอะไรบ้างที่ยังไม่เข้าใจหรือมีข้อสงสัย ถ้ามีครูช่วยอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจ

๑๒. นักเรียนร่วมกันประเมินการปฏิบัติกิจกรรมว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคใด และได้มีการแก้ไขอย่างไรบ้าง

๑๓. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนหัวข้อนี้และการปฏิบัติกิจกรรม

๑๔. ครูทดสอบความเข้าใจของนักเรียนโดยการให้ตอบคำถาม เช่น

- การตัดสินใจโดยใช้เหตุผลทำได้อย่างไร
- บุคคลที่จะดำเนินชีวิตได้อย่างมีเหตุผลจะต้องเป็นคนที่มีลักษณะอย่างไร

ขั้นสรุปและนำไปใช้

๑๕. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การตัดสินใจโดยใช้เหตุผล โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้ หรือสรุปเป็นความเรียง แผนที่ความคิดหรือผังโน้ตทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

๑๖. ครูให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้เรียนมาไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และเผยแพร่ให้บุคคลอื่น เช่น คนในครอบครัว เพื่อนบ้าน ได้รู้และเข้าใจ

๑๐. สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

๑. กรณีสื่ออย่างที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจโดยใช้อารมณ์กับใช้เหตุผล

๒. แบบบันทึกผลการสำรวจเรื่อง การตัดสินใจโดยใช้เหตุผล

๓. แบบบันทึกความรู้

๔. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

๕. หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑-๒ ม. ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๑. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____
๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____
๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____ _____
ลงชื่อ _____ ผู้สอน _____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๖

การมีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการตัดสินใจต่อกิจกรรมของห้องเรียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ พลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตย

อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

เวลา ๑ ชั่วโมง

๑. จุดเน้นที่ ๓ ความเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๓.๒ การมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

จุดเน้นที่ ๕ ความมีวินัยในตนเอง

ความซื่อสัตย์สุจริต การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ การยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

๒. ผลการเรียนรู้

๓. มีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการตัดสินใจตรวจสอบข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในกิจกรรมต่าง ๆ

๑๐. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง

๓. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ในฐานะสมาชิกของโรงเรียน เราต้องมีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการตัดสินใจต่อกิจกรรมของห้องเรียน เช่น การแสดงความคิดเห็น การร่วมประชุมปรึกษาหารือ การเลือกตั้งหัวหน้าห้อง การร่วมกันแบ่งเวรทำความสะอาด การปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ และข้อตกลงของห้องเรียน และการติดตามข้อมูลข่าวสารของห้องเรียน

๔. สาระการเรียนรู้

๒. การมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง

๒.๑ การมีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการตัดสินใจต่อกิจกรรมของห้องเรียนและโรงเรียน

- การมีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการตัดสินใจต่อกิจกรรมของห้องเรียน

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร

๒. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. มีวินัย
๒. มุ่งมั่นในการทำงาน

๗. ชิ้นงาน/ภาระงาน

- ภาระงานรวบยอด
- การแสดงละครเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการตัดสินใจต่อกิจกรรมของห้องเรียน

๘. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
๑. ซักถามความรู้เรื่อง การมีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการตัดสินใจต่อกิจกรรมของห้องเรียน ๒. ตรวจผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

๙. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้ เช่น จัดนั่งเรียนแบบรูปตัว U นั่งเรียนเป็นกลุ่ม หรือนักเรียนศึกษานอกห้องเรียน เช่น ห้องประชุม ห้องโสตทัศนศึกษา สนามหญ้าได้ร่มไม้

๒. ครูแจ้งผลการเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

๔. ครูให้นักเรียนดูภาพการเลือกตั้งหัวหน้าห้อง แล้วซักถามนักเรียนว่า กิจกรรมในนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร เกี่ยวข้องกับพวกเราอย่างไรบ้าง หลังจากที่นักเรียนตอบ ครูเฉลยว่า กิจกรรมในภาพนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับการเลือกตั้งหัวหน้าห้อง ซึ่งเป็นกิจกรรมที่มีขึ้นเพื่อคัดเลือกผู้ที่จะเป็นตัวแทนของห้องในการติดต่อกับฝ่ายต่าง ๆ

๕. ครูสรุปความรู้แล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๖. ครูอธิบายเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการตัดสินใจต่อกิจกรรมของห้องเรียนให้นักเรียนฟัง โดยใช้เนื้อหาจากหนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑-๒ ม. ๑ ของ วพ. จากนั้นสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่อธิบาย

๗. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น ๒ กลุ่มเพื่อแสดงละครแบบไม่เป็นทางการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการตัดสินใจต่อกิจกรรมของห้องเรียน โดยเลือกแสดงตามหัวข้อที่กำหนดให้กลุ่มละ ๑ หัวข้อ ดังนี้

- ๑) การแสดงความคิดเห็นในห้องเรียน
- ๒) การประชุมปรึกษาหารือกับเพื่อนในห้องเรียน
- ๓) การเลือกตั้งหัวหน้าห้อง
- ๔) การร่วมกันแบ่งเวรทำความสะอาดห้องเรียน
- ๕) การปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ และข้อตกลงของห้องเรียน
- ๖) การติดตามข้อมูลข่าวสารของโรงเรียน

๘. ครูให้แต่ละกลุ่มฝึกซ้อมการแสดงโดยใช้เวลาสั้น ๆ จากนั้นผลัดกันออกมาหน้าชั้นเรียนเพื่อแสดงละครให้เพื่อนอีกกลุ่มหนึ่งชม

๙. หลังจากที่แสดงจนครบทั้ง ๒ กลุ่มแล้ว ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับการแสดงละครของพวกตนลงในแบบบันทึกผลจากการแสดงละครเรื่อง การมีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการตัดสินใจต่อกิจกรรมของห้องเรียน

๑๐. ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

ขั้นขยายความรู้

๑๑. ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นว่า การมีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการตัดสินใจต่อกิจกรรมของห้องเรียน ช่วยส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของไทยอย่างไร

ขั้นประเมิน

๑๒. ครูให้นักเรียนพิจารณาว่า จากหัวข้อที่เรียนมาและการปฏิบัติกิจกรรมมีเรื่องอะไรบ้างที่ยังไม่เข้าใจหรือมีข้อสงสัย ถ้ามีครูช่วยอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจ

๑๓. นักเรียนร่วมกันประเมินการปฏิบัติกิจกรรมว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคใด และได้มีการแก้ไขอย่างไรบ้าง

๑๔. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนหัวข้อนี้และการปฏิบัติกิจกรรม

๑๕. ครูทดสอบความเข้าใจของนักเรียนโดยการให้ตอบคำถาม เช่น

- เพราะอะไรเราต้องมีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการตัดสินใจต่อกิจกรรมของห้องเรียน
- เราควรมีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการตัดสินใจต่อกิจกรรมของห้องเรียนอย่างไรบ้าง

ขั้นสรุปและนำไปใช้

๑๖. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การมีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการตัดสินใจต่อกิจกรรมของห้องเรียน โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้ หรือสรุปเป็นความเรียงแผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

๑๗. ครูให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้เรียนมาไปประพฤติปฏิบัติให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน

๑๐. สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

๑. ภาพการเลือกตั้งหัวหน้าห้อง

๒. แบบบันทึกผลจากการแสดงละครเรื่อง การมีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการตัดสินใจต่อกิจกรรมของห้องเรียน

๓. แบบบันทึกความรู้

๔. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

๕. หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑-๒ ม. ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๑. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางการพัฒนา _____

๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางแก้ไข _____

๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

เหตุผล _____

๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

_____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๗

การมีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการตัดสินใจต่อกิจกรรมของโรงเรียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ พลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตย

อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

เวลา ๑ ชั่วโมง

๑. จุดเน้นที่ ๓ ความเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๓.๒ การมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

จุดเน้นที่ ๕ ความมีวินัยในตนเอง

ความขยันหมั่นเพียร การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ การยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

๒. ผลการเรียนรู้

๓. มีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการตัดสินใจตรวจสอบข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในกิจกรรมต่าง ๆ

๑๐. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง

๓. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ในฐานะสมาชิกของโรงเรียน เราต้องมีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการตัดสินใจต่อกิจกรรมของโรงเรียน เช่น การแสดงความคิดเห็น การร่วมประชุม การเลือกตั้งประธานนักเรียน การร่วมรักษาความสะอาด การปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ และข้อตกลงของโรงเรียน และการติดตามข้อมูลข่าวสารของโรงเรียน

๔. สาระการเรียนรู้

๒. การมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง

๒.๑ การมีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการตัดสินใจต่อกิจกรรมของห้องเรียนและโรงเรียน

- การมีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการตัดสินใจต่อกิจกรรมของโรงเรียน

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร

๒. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. มีวินัย
๒. มุ่งมั่นในการทำงาน

๗. ชิ้นงาน/ภาระงาน

ภาระงานรวบยอด

- การสำรวจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการตัดสินใจต่อกิจกรรมของโรงเรียน
- การทำใบงานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการตัดสินใจต่อกิจกรรมของโรงเรียน

๘. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
๑. ซักถามความรู้เรื่อง การมีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการตัดสินใจต่อกิจกรรมของโรงเรียน	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ
๒. ตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม		

๙. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้ เช่น จัดนั่งเรียนแบบรูปตัว U นั่งเรียนเป็นกลุ่ม นำนักเรียนศึกษานอกห้องเรียน เช่น ห้องประชุม ห้องโสตทัศนศึกษา สนามหญ้าได้ร่มไม้

๒. ครูแจ้งผลการเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

๔. ครูให้นักเรียนช่วยกันคิดว่า ตนเองเคยเข้าร่วมกิจกรรมใดกับทางโรงเรียนหรือไม่ อย่างไร จากนั้นครูอธิบายว่า ในฐานะสมาชิกของโรงเรียนเราควรเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน

๕. ครูสรุปความรู้แล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๖. ครูให้นักเรียนอ่านเรื่อง การมีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการตัดสินใจต่อกิจกรรมของโรงเรียน ในหนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑-๒ ม. ๑ ของ วพ.

๗. ครูสนทนากลุ่มนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน จากนั้นให้นักเรียนสำรวจตนเองและเพื่อน ๆ ว่าในรอบ ๑ สัปดาห์ที่ผ่านมาได้เข้าไปมีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการตัดสินใจต่อกิจกรรมของโรงเรียนหรือไม่ อย่างไร แล้วสรุปผลลงในสมุด

๘. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ ๒ เรื่อง การมีส่วนร่วมและรับผิดชอบต่อในการตัดสินใจต่อกิจกรรมของโรงเรียน

๙. หลังจากที่นักเรียนทำใบงานเสร็จ ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยคำตอบ จากนั้นครูสรุปความรู้ให้นักเรียนฟัง

ขั้นขยายความรู้

๑๐. ครูให้นักเรียนช่วยกันจัดทำแผ่นพับเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและรับผิดชอบต่อในการตัดสินใจต่อกิจกรรมของโรงเรียน แล้วนำไปแจกจ่ายเผยแพร่แก่สมาชิกของโรงเรียน

ขั้นประเมิน

๑๑. ครูให้นักเรียนพิจารณาว่า จากหัวข้อที่เรียนมาและการปฏิบัติกิจกรรมมีเรื่องอะไรบ้างที่ยังไม่เข้าใจหรือมีข้อสงสัย ถ้ามีครูช่วยอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจ

๑๒. นักเรียนร่วมกันประเมินการปฏิบัติกิจกรรมว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคใด และได้มีการแก้ไขอย่างไรบ้าง

๑๓. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนหัวข้อนี้และการปฏิบัติกิจกรรม

๑๔. ครูทดสอบความเข้าใจของนักเรียนโดยการให้ตอบคำถาม เช่น

– การมีส่วนร่วมและรับผิดชอบต่อในการตัดสินใจต่อกิจกรรมของโรงเรียนสามารถทำได้
อย่างไรบ้าง

ขั้นสรุปและนำไปใช้

๑๕. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การมีส่วนร่วมและรับผิดชอบต่อในการตัดสินใจต่อกิจกรรมของโรงเรียน โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้ หรือสรุปเป็นความเรียง แผนความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

๑๖. ครูให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้เรียนมาไปประยุกต์ปฏิบัติให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน และเผยแพร่ให้บุคคลอื่น เช่น คนในครอบครัว เพื่อนบ้าน สมาชิกของโรงเรียนได้รู้และเข้าใจ

๑๐. สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

๑. แบบบันทึกความรู้

๒. ใบงานที่ ๒ เรื่อง การมีส่วนร่วมและรับผิดชอบต่อในการตัดสินใจต่อกิจกรรมของโรงเรียน

๓. หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑-๒ ม. ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๑. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____
๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____
๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____ _____
ลงชื่อ _____ ผู้สอน _____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๘

การตรวจสอบข้อมูล

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ พลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตย	
อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	เวลา ๑ ชั่วโมง

๑. จุดเน้นที่ ๓ ความเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- ๓.๒ การมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

จุดเน้นที่ ๕ ความมีวินัยในตนเอง

ความซื่อสัตย์สุจริต ความขยันหมั่นเพียรและอดทน การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่

๒. ผลการเรียนรู้

๓. มีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการตัดสินใจ ตรวจสอบข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในกิจกรรมต่าง ๆ
๑๐. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง

๓. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การที่จะเลือกรับข้อมูลใด ๆ จะต้องตรวจสอบข้อมูลก่อนทุกครั้ง โดยพิจารณาจากความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล ความถูกต้องของข้อมูล และความทันสมัยของข้อมูล

๔. สาระการเรียนรู้

๒. การมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง
- ๒.๒ การตรวจสอบข้อมูล

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร
๒. ความสามารถในการคิด
๓. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. มีวินัย
๒. ใฝ่เรียนรู้
๓. มุ่งมั่นในการทำงาน

๗. ชิ้นงาน/ภาระงาน

- ภาระงานรวบยอด
- การตรวจสอบข้อมูลได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

๘. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
๑. ชักถามความรู้เรื่อง การตัดสินใจโดยใช้เหตุผล ๒. ตรวจสอบผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม	<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

๙. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้ เช่น จัดนั่งเรียนแบบรูปตัว U นั่งเรียนเป็นกลุ่ม หรือนักเรียนศึกษานอกห้องเรียน เช่น ห้องประชุม ห้องโสตทัศนศึกษา สนามหญ้าได้ร่มไม้

๒. ครูแจ้งผลการเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

๓. ครูนำหนังสือพิมพ์มาให้ นักเรียนดูประมาณ ๓-๕ ฉบับ แล้วให้นักเรียนอ่านข่าวเรื่องใดเรื่องหนึ่งเพียงเรื่องเดียว จากหนังสือพิมพ์ทุกฉบับ จากนั้นซักถามนักเรียนว่า ในปัจจุบันข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ จากหนังสือพิมพ์เหล่านี้ มีความถูกต้องตรงกันทุกฉบับหรือไม่

๔. หลังจากที่นักเรียนตอบแล้ว ครูเฉลยว่า ข้อมูลข่าวสารจากหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับอาจจะไม่ตรงกัน โดยเนื้อหาอาจจะคลาดเคลื่อนกันแตกต่างกันไปบ้าง เนื่องจากแต่ละสื่อต่างก็มีแนวคิด ทักษะคิด หรือความเชื่อที่แตกต่างกันไป

๕. ครูสรุปความรู้แล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๖. ครูอธิบายเกี่ยวกับการตรวจสอบข้อมูลให้นักเรียนฟัง โดยใช้เนื้อหาจากหนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑-๒ ม. ๑ ของ วพ. แล้วซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่อธิบาย

๙. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๔-๖ คน แต่ละกลุ่มสืบข้อข้อมูลจากสื่อต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ อินเทอร์เน็ต กลุ่มละ ๑ เรื่อง จากนั้นนำข้อมูลมาร่วมกันตรวจสอบตามหลักการที่ได้ศึกษามาแล้ว สรุป แล้วส่งตัวแทนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

๑๐. หลังจากให้นักเรียนนำเสนอผลงานครบทุกกลุ่มแล้ว ครูอธิบายเพิ่มเติมในส่วนที่ยังไม่ถูกต้องหรือครบถ้วน พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะและคำแนะนำต่าง ๆ แก่นักเรียน

๑๑. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ โดยให้นักเรียนบันทึกลงในแบบบันทึกความรู้

๑๒. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

ขั้นขยายความรู้

๑๓. ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายว่า สังคมไทยจะเป็นอย่างไร หากคนไทยรับข้อมูลโดยไม่มี การตรวจสอบ สรุปผล แล้วบันทึกลงในแบบบันทึกผลการอภิปราย

ขั้นประเมิน

๑๔. ครูให้นักเรียนพิจารณาว่า จากหัวข้อที่เรียนมาและการปฏิบัติกิจกรรมมีเรื่องอะไรบ้างที่ยังไม่เข้าใจหรือมีข้อสงสัย ถ้ามีครูช่วยอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจ

๑๕. นักเรียนร่วมกันประเมินการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคใด และได้มีการแก้ไขอย่างไรบ้าง

๑๖. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนหัวข้อนี้และการปฏิบัติกิจกรรม

๑๗. ครูทดสอบความเข้าใจของนักเรียนโดยการให้ตอบคำถาม เช่น

- เพราะอะไรเราจึงต้องตรวจสอบข้อมูล
- การตรวจสอบข้อมูลมีหลักการอย่างไรบ้าง

ขั้นสรุปและนำไปใช้

๑๘. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การตรวจสอบข้อมูล โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้ หรือสรุปเป็นความเรียง แผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

๑๙. ครูให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้เรียนมาไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และเผยแพร่ให้บุคคลอื่น เช่น คนในครอบครัว เพื่อนบ้าน ได้รู้และเข้าใจ

๑๐. สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

๑. หนังสือพิมพ์ประมาณ ๓-๕ ฉบับ

๒. แบบบันทึกความรู้

๓. แบบบันทึกผลการอภิปราย

๔. หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑-๒ ม. ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๑. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____
๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____
๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____ _____
ลงชื่อ _____ ผู้สอน _____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๕

ความมีวินัยในตนเองในการเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตย

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ พลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตย	
อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	เวลา ๑ ชั่วโมง

๑. จุดเน้นที่ ๓ ความเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- ๓.๑ การดำเนินชีวิตตามวิถีประชาธิปไตย
  - ๓.๒ การมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- จุดเน้นที่ ๕ ความมีวินัยในตนเอง
- ความซื่อสัตย์สุจริต ความขยันหมั่นเพียร ความอดทน การใฝ่หาความรู้ การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ การยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง
๒. ผลการเรียนรู้
- ๖. ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย
  - ๗. มีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการตัดสินใจ ตรวจสอบข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในกิจกรรมต่าง ๆ
  - ๑๐. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง
๓. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด
- นอกจากปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยแล้ว เราจะต้องปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเองด้วย โดยการมีความซื่อสัตย์สุจริต ขยันหมั่นเพียรและอดทน ใฝ่หาความรู้ ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ และยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง
๔. สาระการเรียนรู้
- ๑. พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย
  - ๒. การมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง
๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
- ๑. ความสามารถในการคิด

๒. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. มีวินัย
๒. อยู่อย่างพอเพียง
๓. มีจิตสาธารณะ

๗. ชิ้นงาน/ภาระงาน

ภาระงานรวบยอด

- การตอบคำถามเกี่ยวกับความมีวินัยในตนเองในการเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตย

๘. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
๑. ซักถามความรู้เรื่อง ความมีวินัยในตนเองในการเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตย ๒. ตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม	<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

๙. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้ เช่น จัดนั่งเรียนแบบรูปตัว U นั่งเรียนเป็นกลุ่ม นำนักเรียนศึกษานอกห้องเรียน เช่น ห้องประชุม ห้องโสตทัศนศึกษา สนามหญ้าได้ร่มไม้

๒. ครูแจ้งผลการเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

๓. ครูให้นักเรียนท่องบทอาขยานคำนิยามหลักของคนไทย ๑๒ ประการ พร้อม ๆ กัน จากนั้นครูอธิบายให้นักเรียนฟังว่า หากเราปฏิบัติตามคำนิยามหลักของคนไทย จะทำให้เราสามารถปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเองได้ด้วย

๔. ครูให้นักเรียนช่วยกันคิดว่าหากเราอ่านหนังสือและทบทวนความรู้ที่เรียนมาทุกวัน ผลที่ได้รับจะเป็นอย่างไร เมื่อนักเรียนตอบเสร็จ ครูอธิบายว่า หากเราอ่านหนังสือและทบทวนความรู้ทุกวันเป็นการแสดงออกว่าเราเป็นผู้ที่มีความขยันหมั่นเพียรและตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งจะช่วยให้เรามีผลการเรียนที่ดีขึ้น

๕. ครูสรุปความรู้แล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๖. ครูให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง แล้วสนทนาซักถามความรู้ในเรื่องที่นักเรียนได้สืบค้นข้อมูลมา

๗. ครูให้นักเรียนอ่านใบความรู้เรื่อง วินัยคน...วินัยคน

๘. ครูให้นักเรียนช่วยกันตอบปัญหาจากเรื่องที่อ่าน ตัวอย่างคำถามเช่น

๑) เรื่องนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร

๒) เรื่องนี้เกี่ยวข้องกับควมมีวินัยในตนเองอย่างไรบ้าง

๓) หลังจากทีอ่านเรื่องนี้แล้ว นักเรียนคิดว่าหากเราปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเองจะทำให้เราเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยได้หรือไม่ เพราะอะไร

๕. หลังจากทีนักเรียนตอบคำถามครบทุกข้อแล้ว ครูกล่าวชมเชยนักเรียนทุกคน จากนั้นครูสรุปความรู้ แล้วให้นักเรียนบันทึกลงในแบบบันทึกความรู้

ขั้นขยายความรู้

๑๐. ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายว่า ควมมีวินัยในตนเองในการเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยช่วยพัฒนาประเทศไทยให้เจริญก้าวหน้าได้อย่างไร จากนั้นครูและนักเรียนร่วมกันสรุปผล โดยให้นักเรียนบันทึกลงในแบบบันทึกผลการอภิปราย

ขั้นประเมิน

๑๑. ครูให้นักเรียนพิจารณาว่า จากหัวข้อที่เรียนมาและการปฏิบัติกิจกรรมมีเรื่องอะไรบ้างที่ยังไม่เข้าใจหรือมีข้อสงสัย ถ้ามีครูช่วยอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจ

๑๒. นักเรียนร่วมกันประเมินการปฏิบัติกิจกรรมว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคใด และได้มีการแก้ไขอย่างไรบ้าง

๑๓. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนหัวข้อนี้และการปฏิบัติกิจกรรม

๑๔. ครูทดสอบความเข้าใจของนักเรียนโดยการให้ตอบคำถาม เช่น

– คนที่มีวินัยในตนเองมีลักษณะอย่างไรบ้าง

ขั้นสรุปและนำไปใช้

๑๕. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ควมมีวินัยในตนเองในการเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตย โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้ หรือสรุปเป็นความเรียงแผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

๑๖. ครูให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้เรียนมาไปประพฤติปฏิบัติให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน หรือเผยแพร่ให้บุคคลอื่น เช่น คนในครอบครัว เพื่อนบ้าน ได้รู้และเข้าใจ

๑๐. สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

๑. บทอาขยานคำนิยามหลักของคนไทย ๑๒ ประการ

๒. ใบความรู้เรื่อง วินัยคน...วินัยคน

๓. แบบบันทึกความรู้

๔. แบบบันทึกผลการอภิปราย

๕. หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑-๒ ม. ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๑. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____
๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____
๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____ _____
ลงชื่อ _____ ผู้สอน _____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๐

กิจกรรมบูรณาการ ทบทวน และโครงการ

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ พลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตย

อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

เวลา ๑ ชั่วโมง

๑. จุดเน้นที่ ๓ ความเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๓.๑ การดำเนินชีวิตตามวิถีประชาธิปไตย

๓.๒ การมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

จุดเน้นที่ ๕ ความมีวินัยในตนเอง

ความซื่อสัตย์สุจริต ความขยันหมั่นเพียร ความอดทน การใฝ่หาความรู้ การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ การยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

๒. ผลการเรียนรู้

๖. ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

๗. มีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการตัดสินใจตรวจสอบข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในกิจกรรมต่าง ๆ

๑๐. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง

๓. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคม ได้แก่ ร่วมปรึกษาหารือหรือแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ ร่วมกิจกรรมเทศกาลงานประเพณีต่าง ๆ สนใจรับรู้ข้อมูลข่าวสาร มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองการปกครอง ร่วมกิจกรรมพัฒนาสังคม และตัดสินใจโดยใช้เหตุผล

ในฐานะที่เป็นสมาชิกของห้องเรียนและโรงเรียน เราจะต้องมีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการตัดสินใจในกิจกรรมของห้องเรียนและโรงเรียน ได้แก่ การแสดงความคิดเห็น การประชุมปรึกษาหารือกัน การเลือกตั้งหัวหน้าห้องและประธานนักเรียน การรักษาความสะอาด การปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ และข้อตกลง และการติดตามข้อมูลข่าวสาร

กิจกรรมเสนอแนะเป็นกิจกรรมบูรณาการที่รวบรวมหลักการและความคิดรวบยอดในเรื่องต่าง ๆ ที่นักเรียนได้เรียนรู้ไปแล้วมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรม เช่น การศึกษาค้นคว้าและทำรายงาน

นักเรียนจะต้องมีความรู้เรื่อง การวางแผน ทักษะการทำงานกลุ่ม ทักษะการสืบค้นข้อมูล

โครงการ เป็นการกำหนดให้นักเรียนปฏิบัติโครงการ โดยเสนอแนะหัวข้อ แนวทางปฏิบัติ หรือ อาจเลือกทำโครงการอื่นตามความสนใจ โดยให้เกี่ยวข้องกับเนื้อหาในบทเรียน

การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นตัวอย่างสถานการณ์ กิจกรรมหรือคำถามเพื่อให้นักเรียน เห็นแนวทางในการนำเนื้อหาความรู้ในหน่วยการเรียนรู้ นั้น ๆ ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

คำถามทบทวน เป็นคำถามแบบอัตนัยเพื่อทบทวนผลการเรียนรู้ของนักเรียน

๔. ตารางการเรียนรู้

๑. พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

๑.๑ หลักการประชาธิปไตย

๑.๒ วิถีประชาธิปไตย

๑.๓ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคม

๑.๔ การตัดสินใจโดยใช้เหตุผล

๒. การมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง

๒.๑ การมีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการตัดสินใจต่อกิจกรรมของห้องเรียนและโรงเรียน

๒.๒ การตรวจสอบข้อมูล

๓. กิจกรรมเสนอแนะ

๔. โครงการ

๕. การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

๖. คำถามทบทวน

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร

๒. ความสามารถในการคิด

๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา

๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๕. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. ซื่อสัตย์สุจริต

๒. มีวินัย

๓. ใฝ่เรียนรู้

๔. อยู่อย่างพอเพียง
๕. มุ่งมั่นในการทำงาน
๖. มีจิตสาธารณะ

๗. ชิ้นงาน/ภาระงาน

ภาระงานรวบยอด

- การอภิปรายเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคม
- การแสดงบทบาทสมมุติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการตัดสินใจต่อกิจกรรมของ
ท้องถิ่นและโรงเรียน

๘. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
๑. ซักถามความรู้เรื่อง พลเมืองดี ในระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็น ประมุข ๒. ตรวจผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม	<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลและ เป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

๙. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยาก
เรียนรู้ เช่น จัดนั่งเรียนแบบรูปตัว U นั่งเรียนเป็นกลุ่ม นำนักเรียนศึกษานอกห้องเรียน เช่น ห้องประชุม
ห้องโสตทัศนศึกษา สนามหญ้าใต้ร่มไม้

๒. ครูแจ้งผลการเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

๓. ครูอ่านข่าวเกี่ยวกับพลเมืองดีจากหนังสือพิมพ์ให้นักเรียนฟัง แล้วซักถามนักเรียนในประเด็น
ต่าง ๆ เช่น

- ๑) ข่าวนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร
- ๒) บุคคลในข่าวปฏิบัติตนได้ถูกต้องหรือไม่
- ๓) หลังจากที่ได้ฟังข่าวนี้แล้ว นักเรียนรู้สึกอย่างไร

๔. ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่ได้ช่วยกันตอบคำถาม

๕. ครูสรุปความรู้แล้วเชื่อมโยงไปสู่กิจกรรมที่จะปฏิบัติ

ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๖. ครูให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเรื่อง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคม และ การมีส่วนร่วม และรับผิดชอบในการตัดสินใจต่อกิจกรรมของห้องเรียนและโรงเรียน จากหนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑-๒ ม. ๑ ของ วพ. จากนั้นให้นักเรียนทำกิจกรรมเสนอแนะต่อไปนี้

– ให้นักเรียนแบ่งออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ ๔-๖ คน แต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคมก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมอย่างไรบ้าง สรุปผลแล้วส่งตัวแทนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

– ให้นักเรียนแบ่งออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ ๔-๖ คน แต่ละกลุ่มร่วมกันแสดงบทบาทสมมุติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการตัดสินใจต่อกิจกรรมของห้องเรียนและโรงเรียน กลุ่มละ ๑ ประเด็น หลังจากที่ได้แสดงครบทุกกลุ่มแล้ว ครูให้นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้

๗. ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

๘. ครูมอบหมายให้นักเรียนทำโครงการเรื่อง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคม หรืออาจเลือกทำโครงการอื่นตามความสนใจ โดยให้เกี่ยวข้องกับเนื้อหาในบทเรียน และให้นักเรียนเสนอชื่อโครงการให้พิจารณาก่อน

๙. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่กำหนดไว้ในหัวข้อ การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

– ในการประชุมของห้องเรียนเกี่ยวกับการจัดเวรทำความสะอาดห้องเรียน หากนักเรียนเสนอความคิดเห็นว่า ให้จัดเวรทำความสะอาดเพียง ๒ กลุ่ม โดยสลับกันทำความสะอาดห้องเรียนกลุ่มละ ๑ วัน แต่มีเพื่อนเสนอความคิดเห็นแย้งกับเราว่า ควรจัดเวรทำความสะอาดออกเป็น ๕ กลุ่ม ดยผลัดกันทำความสะอาดห้องเรียนกลุ่มละ ๑ วัน กรณีนี้ นักเรียนจะปฏิบัติอย่างไร

จากนั้นครูแนะนำให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันให้เหมาะสม

๑๐. ครูมอบหมายให้นักเรียนตอบคำถามในหัวข้อ คำถามทบทวน เป็นการบ้าน

ขั้นขยายความรู้

๑๑. ครูให้นักเรียนสำรวจชุมชนของตนว่ามีใครบ้างที่ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย จากนั้นให้ช่วยกันสัมภาษณ์บุคคลนั้นเกี่ยวกับประวัติส่วนตัวและวิถีการดำเนินชีวิต แล้วนำข้อมูลมาจัดเป็นป้ายนิเทศพลเมืองศรีชุมชน

ขั้นประเมิน

๑๒. ครูให้นักเรียนพิจารณาว่า จากหัวข้อที่เรียนมาและการปฏิบัติกิจกรรมมีเรื่องอะไรบ้างที่ยังไม่เข้าใจหรือมีข้อสงสัย ถ้ามีครูช่วยอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจ

๑๓. นักเรียนร่วมกันประเมินการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม ว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคใด และได้มีการแก้ไขอย่างไรบ้าง

๑๔. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนหน่วยนี้และการปฏิบัติกิจกรรม

๑๕. ครูทดสอบความเข้าใจของนักเรียนโดยการให้ตอบคำถาม เช่น

- พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยจะต้ององเป็นคนที่มีลักษณะอย่างไร
- เมื่อชุมชนของเราจัดกิจกรรมวันลอยกระทง นักเรียนควรเข้าร่วมหรือไม่ เพราะอะไร

ขั้นสรุปและนำไปใช้

๑๖. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง เราภูมิใจในความเป็นไทย โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้ หรือสรุปเป็นความเรียง แผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

๑๗. ครูให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้เรียนมาไปประพจน์ปฏิบัติให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน หรือเผยแพร่ให้บุคคลอื่น เช่น คนในครอบครัว เพื่อนบ้าน ได้รู้และเข้าใจ

๑๘. ครูมอบหมายให้นักเรียนไปอ่านเนื้อหาเรื่อง ความหลากหลายทางสังคมวัฒนธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในหน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในชั่วโมงต่อไป

๑๐. สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

๑. ข่าวเกี่ยวกับพลเมืองดีจากหนังสือพิมพ์

๒. แบบบันทึกความรู้

๓. หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑-๒ ม. ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๑. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____
๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____
๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน

_____/_____/_____

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕

ความปรองดอง สำนานันท์

เวลา ๑๐ ชั่วโมง

- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๑ ความหลากหลายทางสังคมวัฒนธรรมในภูมิภาค
เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้านวิถีชีวิต เวลา ๑ ชั่วโมง
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๒ ความหลากหลายทางสังคมวัฒนธรรมในภูมิภาค
เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้านวัฒนธรรม เวลา ๑ ชั่วโมง
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๓ ความหลากหลายทางสังคมวัฒนธรรมในภูมิภาค
เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้านศาสนา เวลา ๑ ชั่วโมง
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๔ ความหลากหลายทางสังคมวัฒนธรรมในภูมิภาค
เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้านสิ่งแวดล้อม เวลา ๑ ชั่วโมง
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๕ การอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม
และการพึ่งพาซึ่งกันและกัน เวลา ๑ ชั่วโมง
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๖ ความขัดแย้ง เวลา ๑ ชั่วโมง
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๗ การแก้ปัญหาความขัดแย้งโดยสันติวิธี เวลา ๑ ชั่วโมง
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๘ ความมีวินัยในตนเองเพื่อความปรองดอง
สำนานันท์ เวลา ๑ ชั่วโมง
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๙ กิจกรรมบูรณาการ ทบทวน และโครงการ เวลา ๑ ชั่วโมง
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔๐ ทดสอบปลายภาค เวลา ๑ ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๑

ความหลากหลายทางสังคมวัฒนธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้านวิถีชีวิต

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ ความปรองดอง สมานฉันท์	เวลา ๑ ชั่วโมง

๑. จุดเน้นที่ ๔ ความปรองดอง สมานฉันท์

๔.๑ การอยู่ร่วมกันในสังคมแห่งความหลากหลาย

จุดเน้นที่ ๕ ความมีวินัยในตนเอง

ความซื่อสัตย์สุจริต ความอดทน การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ การยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

๒. ผลการเรียนรู้

๘. ยอมรับความหลากหลายทางสังคมวัฒนธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และอยู่ร่วมกันอย่างสันติและพึ่งพาซึ่งกันและกัน

๑๐. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง

๓. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ความเป็นอยู่ของคนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นไปอย่างเรียบง่าย วิถีชีวิตส่วนใหญ่ได้รับอิทธิพลจากศาสนา แต่ก็มีบางประเทศ เช่น เวียดนามที่มีวิถีชีวิตคล้ายคลึงกับชาวจีน

๔. สาระการเรียนรู้

๑. ความหลากหลายทางสังคมวัฒนธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

๑.๑ วิถีชีวิต

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร

๒. ความสามารถในการแก้ปัญหา

๒. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. มีวินัย

๒. รักความเป็นไทย

๓. มีจิตสาธารณะ

๗. ชิ้นงาน/ภาระงาน

ภาระงานรวบยอด

– การสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับความแตกต่างทางสังคมวัฒนธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
ด้านวิถีชีวิต

๘. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
๑. ซักถามความรู้เรื่อง ความ หลากหลายทางสังคม วัฒนธรรมในภูมิภาคเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้ด้านวิถีชีวิต ๒. ตรวจสอบงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม	<ul style="list-style-type: none"> ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลและ เป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

๙. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยาก
เรียนรู้ เช่น จัดนั่งเรียนแบบรูปตัว U นั่งเรียนเป็นกลุ่ม นำนักเรียนศึกษานอกห้องเรียน เช่น ห้องประชุม
ห้องโสตทัศนศึกษา สนามหญ้าได้ร่มไม้

๒. ครูแจ้งผลการเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

๓. ครูให้นักเรียนดูภาพคนกำลังทำนาและภาพคนกำลังทำการประมงในทะเล แล้วซักถามนักเรียน
ว่า เพราะอะไรคนในภาพทั้ง 2 ภาพนี้จึงมีวิถีการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกัน หลังจากที่นักเรียนตอบแล้ว ครู
เฉลยคำตอบ

๔. ครูสรุปความรู้แล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๕. ครูอธิบายเกี่ยวกับความหลากหลายทางสังคมวัฒนธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
ด้านวิถีชีวิตให้นักเรียนฟัง โดยใช้เนื้อหาจากหนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑-๒ ม. ๑ แล้ว
สนทนาและซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่อธิบาย

๖. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๔-๖ คน แต่ละกลุ่มช่วยกันสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับความหลากหลายทางสังคมวัฒนธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้านวิถีชีวิตเพิ่มเติมจากที่ครูอธิบายสรุปผลเป็นตาราง แล้วส่งตัวแทนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

๗. หลังจากแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานจบ ครูให้คำติชมและคำแนะนำเพิ่มเติม

๘. เมื่อนำเสนอผลงานครบทุกกลุ่มแล้ว ครูสรุปผล แล้วให้นักเรียนบันทึกลงในแบบบันทึกความรู้

๙. ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

ขั้นขยายความรู้

๑๐. ครูให้นักเรียนเขียนเรียงความในหัวข้อ วิถีชีวิตของคนไทยกับวิถีชีวิตอาเซียน ความยาวประมาณ ๑ หน้ากระดาษ จากนั้นนักเรียนช่วยกันคัดเลือกผลงานที่ดีที่สุด ๕ อันดับแรกมาจัดทำเป็นป้ายนิเทศ

ขั้นประเมิน

๑๑. ครูให้นักเรียนพิจารณาว่า จากหัวข้อที่เรียนมาและการปฏิบัติกิจกรรมมีเรื่องอะไรบ้างที่ยังไม่เข้าใจหรือมีข้อสงสัย ถ้ามีครูช่วยอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจ

๑๒. นักเรียนร่วมกันประเมินการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคใด และได้มีการแก้ไขอย่างไรบ้าง

๑๓. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนหัวข้อนี้และการปฏิบัติกิจกรรม

๑๔. ครูทดสอบความเข้าใจของนักเรียนโดยการให้ตอบคำถาม เช่น

– วิถีชีวิตของคนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้รับอิทธิพลมาจากอะไรบ้าง

– เพราะอะไรคนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จึงถูกชาวตะวันตกมองว่า ไม่กระตือรือร้นที่จะปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น

ขั้นสรุปและนำไปใช้

๑๕. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ความหลากหลายทางสังคมวัฒนธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้ หรือสรุปเป็นความเรียงแผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

๑๖. ครูให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้เรียนมาไป เผยแพร่ให้บุคคลอื่น เช่น คนในครอบครัว เพื่อนบ้าน ได้รู้และเข้าใจ

๑๐. สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

๑. ภาพคนกำลังทำนาและภาพคนกำลังทำการประมงในทะเล

๒. แบบบันทึกความรู้

๓. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

๔. หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑-๒ ม. ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๑. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____
๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____
๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____ _____
ลงชื่อ _____ ผู้สอน _____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๒

ความหลากหลายทางสังคมวัฒนธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้านวัฒนธรรม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ ความปรองดอง สมานฉันท์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑
เวลา ๑ ชั่วโมง

๑. จุดเน้นที่ ๔ ความปรองดอง สมานฉันท์

๔.๑ การอยู่ร่วมกันในสังคมแห่งความหลากหลาย

จุดเน้นที่ ๕ ความมีวินัยในตนเอง

ความอดทน การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ การยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

๒. ผลการเรียนรู้

๘. ยอมรับความหลากหลายทางสังคมวัฒนธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และอยู่ร่วมกันอย่างสันติและพึ่งพาซึ่งกันและกัน

๑๐. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง

๓. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีวัฒนธรรมที่หลากหลายทั้งในด้านภาษาและการแต่งกาย ส่วนใหญ่ได้รับอิทธิพลมาจากวัฒนธรรมอินเดีย วัฒนธรรมจีน วัฒนธรรมอาหรับ วัฒนธรรมตะวันตก และวัฒนธรรมพื้นเมืองมลายู รวมทั้งเป็นผลมาจากสภาพภูมิประเทศและภูมิอากาศด้วย

๔. สาระการเรียนรู้

๑. ความหลากหลายทางสังคมวัฒนธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

๑.๒ วัฒนธรรม

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการแก้ปัญหา

๒. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๓. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. ใฝ่เรียนรู้

๒. มุ่งมั่นในการทำงาน

๓. มีจิตสาธารณะ

๗. ชิ้นงาน/ภาระงาน

ภาระงานรวบยอด

– การตอบคำถามเกี่ยวกับความหลากหลายทางสังคมวัฒนธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้านวัฒนธรรม

๘. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
๑. ซักถามความรู้เรื่อง ความหลากหลายทางสังคม วัฒนธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้าน วัฒนธรรม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและ เป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ
๒. ตรวจสอบผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม		

๙. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยาก เรียนรู้ เช่น จัดนั่งเรียนแบบรูปตัว U นั่งเรียนเป็นกลุ่ม หรือนักเรียนศึกษานอกห้องเรียน เช่น ห้องประชุม ห้องโสตทัศนศึกษา สนามหญ้าได้ร่มไม้

๒. ครูแจ้งผลการเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

๓. ครูให้นักเรียนดูภาพประเพณีต้นจามของเมียนมา แล้วซักถามนักเรียนว่า ประเพณีในภาพนี้ เป็นประเพณีอะไร หลังจากที่นักเรียนตอบ ครูเฉลยคำตอบว่า ภาพนี้เป็นภาพประเพณีต้นจามของเมียนมา ซึ่งมีความคล้ายคลึงกับประเพณีสงกรานต์ของไทย

๔. ครูสรุปความรู้แล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๕. ครูให้นักเรียนศึกษาเกี่ยวกับความหลากหลายทางสังคมวัฒนธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้านวัฒนธรรม ในหนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑-๒ ม. ๑ ของ วพ. และจากสื่อ

การเรียนรู้อื่น ๆ เช่น หนังสือในห้องสมุด อินเทอร์เน็ต จากนั้นครูซักถามความรู้นักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่ศึกษามา

๖. ครูให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับภาษาอาเซียนนำรู้จากอินเทอร์เน็ต

๗. ครูให้นักเรียนแข่งขันกันตอบคำถามเกี่ยวกับภาษาของประเทศต่าง ๆ ในอาเซียน โดยครูกล่าวภาษาของประเทศในอาเซียนมาครั้งละ ๑ คำ แล้วให้นักเรียนตอบความหมายของคำนั้นเป็นภาษาไทย โดยผู้ที่ยกมือก่อนเป็นผู้ได้ตอบ ใครตอบถูกได้ข้อละ ๑ คะแนน ผู้ที่ได้คะแนนมากที่สุดเป็นผู้ชนะ

๘. ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่ได้คะแนนมากที่สุด พร้อมทั้งกล่าวชมเชยนักเรียนทั้งชั้นที่ร่วมกันทำกิจกรรม จากนั้นครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ โดยให้นักเรียนบันทึกลงในแบบบันทึกความรู้

๙. ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

ขั้นขยายความรู้

๑๐. ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายว่า การรู้จักวัฒนธรรมของประเทศต่าง ๆ ในอาเซียนก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองอย่างไรบ้าง

ขั้นประเมิน

๑๑. ครูให้นักเรียนพิจารณาว่า จากหัวข้อที่เรียนมาและการปฏิบัติกิจกรรมมีเรื่องอะไรบ้างที่ยังไม่เข้าใจหรือมีข้อสงสัย ถ้ามีครูช่วยอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจ

๑๒. นักเรียนร่วมกันประเมินการปฏิบัติกิจกรรมว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคใด และได้มีการแก้ไขอย่างไรบ้าง

๑๓. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนหัวข้อนี้และการปฏิบัติกิจกรรม

๑๔. ครูทดสอบความเข้าใจของนักเรียนโดยการให้ตอบคำถาม เช่น

- ประเทศใดในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่มีภาษาถิ่นมากที่สุด
- เพราะอะไรประชากรในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จึงนิยมแต่งกายด้วยเสื้อผ้าที่มี

เนื้อผ้าบางเบา

ขั้นสรุปและนำไปใช้

๑๕. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ความหลากหลายทางสังคมวัฒนธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้านวัฒนธรรม โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้ หรือสรุปเป็นความเรียง แผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

๑๖. ครูให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้เรียนมาไปประพฤติปฏิบัติให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน และเผยแพร่ให้บุคคลอื่น เช่น คนในครอบครัว เพื่อนบ้าน ได้รู้และเข้าใจ

๑๐. สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

๑. ภาพประเพณีดินจานของเมียนมา

๒. แบบบันทึกความรู้

๓. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

๔. หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑-๒ ม. ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๑. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางการพัฒนา _____

๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางแก้ไข _____

๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

เหตุผล _____

๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

_____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน
_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๓

ความหลากหลายทางสังคมวัฒนธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้านศาสนา

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ ความปรองดอง สมานฉันท์	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ เวลา ๑ ชั่วโมง
---	---

๑. จุดเน้นที่ ๔ ความปรองดอง สมานฉันท์

๔.๑ การอยู่ร่วมกันในสังคมแห่งความหลากหลาย

จุดเน้นที่ ๕ ความมีวินัยในตนเอง

ความอดทน การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ การยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

๒. ผลการเรียนรู้

๘. ยอมรับความหลากหลายทางสังคมวัฒนธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และอยู่ร่วมกันอย่างสันติและพึ่งพาซึ่งกันและกัน

๑๐. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง

๓. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

คนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีการนับถือศาสนาที่หลากหลายแตกต่างกันไป ทั้งศาสนาพราหมณ์-ฮินดู พระพุทธศาสนา คริสต์ศาสนา และศาสนาอิสลาม

๔. สาระการเรียนรู้

๑. ความหลากหลายทางสังคมวัฒนธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

๑.๓ ศาสนา

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร

๒. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. รักษาดี ศาสน์ กษัตริย์

๒. ใฝ่เรียนรู้

๓. มุ่งมั่นในการทำงาน

๗. ชิ้นงาน/ภาระงาน

ภาระงานรวบยอด

– การสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับความหลากหลายทางสังคมวัฒนธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้านศาสนา

๘. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
๑. ซักถามความรู้เรื่อง ความหลากหลายทางสังคม วัฒนธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้านศาสนา ๒. ตรวจสอบผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม	<ul style="list-style-type: none"> ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

๙. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้ เช่น จัดนั่งเรียนแบบรูปตัว U นั่งเรียนเป็นกลุ่ม หรือนักเรียนศึกษานอกห้องเรียน เช่น ห้องประชุม ห้องโสตทัศนศึกษา สนามหญ้าได้ร่มไม้

๒. ครูแจ้งผลการเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

๓. ครูให้นักเรียนสำรวจเพื่อน ๆ ในชั้นว่านับถือศาสนาอะไรบ้าง

๔. ครูสรุปความรู้แล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๕. ครูอธิบายเกี่ยวกับความหลากหลายทางสังคมวัฒนธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้านศาสนาให้นักเรียนฟัง โดยใช้เนื้อหาจากหนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑-๒ ม. ๑ แล้วซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่อธิบาย

๖. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็น ๔ กลุ่ม แต่ละกลุ่มสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับศาสนาต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ กลุ่มละ ๑ ศาสนา ดังนี้

๑) ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู

๒) พระพุทธศาสนา

๓) คริสต์ศาสนา

๔) ศาสนาอิสลาม

๗. หลังจากที่ได้สืบค้นข้อมูลแล้ว ครูให้แต่ละกลุ่มนำข้อมูลที่ได้มาสรุปผลเป็นความเรียงสั้น ๆ ประมาณ ๑ หน้ากระดาษ แล้วส่งตัวแทนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
๘. หลังจากที่น่าเสนอผลงานครบทุกกลุ่มแล้ว ครูสรุปความรู้ แล้วให้นักเรียนบันทึกลงในแบบบันทึกความรู้
๙. ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

ขั้นขยายความรู้

๑๐. ครูให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ว่า เราจะอยู่ร่วมกับผู้ที่นับถือศาสนาต่างกับเราได้ได้อย่างไร โดยครูคอยให้คำแนะนำและให้ข้อเสนอแนะอย่างใกล้ชิด
๑๑. ครูให้นักเรียนสืบค้นหลักธรรมของคริสต์ศาสนาที่ช่วยให้คนอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข สรุปแล้วนำข้อมูลมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในชั้นเรียน

ขั้นประเมิน

๑๒. ครูให้นักเรียนพิจารณาว่า จากหัวข้อที่เรียนมาและการปฏิบัติกิจกรรมมีเรื่องอะไรบ้างที่ยังไม่เข้าใจหรือมีข้อสงสัย ถ้ามีครูช่วยอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจ
๑๓. นักเรียนร่วมกันประเมินการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคใด และได้มีการแก้ไขอย่างไรบ้าง
๑๔. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนหัวข้อนี้และการปฏิบัติกิจกรรม
๑๕. ครูทดสอบความเข้าใจของนักเรียนโดยการให้ตอบคำถาม เช่น
  - ประเทศใดในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ประชากรส่วนใหญ่นับถือพระพุทธศาสนา
  - ศาสนาสำคัญในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ประกอบด้วยศาสนาใดบ้าง

ขั้นสรุปและนำไปใช้

๑๖. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ความหลากหลายทางสังคมวัฒนธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้านศาสนา โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้ หรือสรุปเป็นความเรียง แผนความคิดหรือผังโน้ตทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม
๑๖. ครูให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้เรียนมาไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และเผยแพร่ให้บุคคลอื่น เช่น คนในครอบครัว เพื่อนบ้าน ได้รู้และเข้าใจ

๑๐. สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

๑. แบบบันทึกความรู้
๒. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม
๓. หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑-๒ ม. ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๑. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____
๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____
๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____ _____
ลงชื่อ _____ ผู้สอน _____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๔

ความหลากหลายทางสังคมวัฒนธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้านสิ่งแวดล้อม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ ความปรองดอง สมานฉันท์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑
เวลา ๑ ชั่วโมง

๑. จุดเน้นที่ ๔ ความปรองดอง สมานฉันท์

๔.๑ การอยู่ร่วมกันในสังคมแห่งความหลากหลาย

จุดเน้นที่ ๕ ความมีวินัยในตนเอง

ความอดทน การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ การยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

๒. ผลการเรียนรู้

๘. ขอบรับความหลากหลายทางสังคมวัฒนธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และอยู่ร่วมกันอย่างสันติและพึ่งพาซึ่งกันและกัน

๑๐. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง

๓. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

เอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นภูมิภาคที่มีสิ่งแวดล้อมอันหลากหลาย มีสภาพภูมิอากาศแบบร้อนชื้น มีสัตว์ตามธรรมชาติมากมาย มีระบบนิเวศทางทะเลที่สมบูรณ์ พืชส่วนใหญ่เป็นพืชเขตร้อน แต่ในปัจจุบันภูมิภาคนี้กำลังประสบปัญหาการตัดไม้ทำลายป่า รวมถึงปัญหาหมอกควันหนาที่บั่นทอนเนื่องมาจากการเผาป่า

๔. สาระการเรียนรู้

๑. ความหลากหลายทางสังคมวัฒนธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

๑.๔ สิ่งแวดล้อม

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร

๒. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๓. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. มีวินัย
๒. มุ่งมั่นในการทำงาน
๓. มีจิตสาธารณะ

๗. ชิ้นงาน/ภาระงาน

ภาระงานรวบยอด

- การสืบค้นข่าวเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

๘. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
๑. ซักถามความรู้เรื่อง ความหลากหลายทางสังคม วัฒนธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้านสิ่งแวดล้อม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ
๒. ตรวจผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม		

๙. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้ เช่น จัดนั่งเรียนแบบรูปตัว U นั่งเรียนเป็นกลุ่ม หรือนักเรียนศึกษานอกห้องเรียน เช่น ห้องประชุม ห้องโสตทัศนศึกษา สนามหญ้าได้ร่มไม้

๒. ครูแจ้งผลการเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

๓. ครูให้นักเรียนดูภาพหิมะกำลังตกบนภูเขาและภาพฝนกำลังตกในป่า แล้วซักถามนักเรียนว่าประเทศไทยมีภูมิอากาศเหมือนกับในภาพใด

๔. ครูสรุปความรู้แล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๕. ครูอธิบายเนื้อหาเกี่ยวกับความหลากหลายทางสังคมวัฒนธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้านสิ่งแวดล้อมให้นักเรียนฟัง แล้วซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่อธิบาย

๖. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๔-๖ คน แต่ละกลุ่มช่วยกันสืบค้นข่าวเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แล้วช่วยกันวิเคราะห์ว่าปัญหาเหล่านี้เกิดขึ้นมาได้อย่างไร และมีแนวทางแก้ไขอย่างไรบ้าง สรุปผล แล้วส่งตัวแทนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

๗. หลังจากให้นักเรียนนำเสนอผลงานครบทุกกลุ่มแล้ว ครูกล่าวชมเชยนักเรียน และสรุปความรู้ให้นักเรียนฟัง โดยให้นักเรียนบันทึกลงในแบบบันทึกความรู้

๘. ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและป็นกลุ่ม

ขั้นขยายความรู้

๙. ครูให้นักเรียนอภิปรายในประเด็น ผลกระทบจากปัญหาสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ขั้นประเมิน

๑๐. ครูให้นักเรียนพิจารณาว่า จากหัวข้อที่เรียนมาและการปฏิบัติกิจกรรมมีเรื่องอะไรบ้างที่ยังไม่เข้าใจหรือมีข้อสงสัย ถ้ามีครูช่วยอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจ

๑๑. นักเรียนร่วมกันประเมินการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคใด และได้มีการแก้ไขอย่างไรบ้าง

๑๒. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนหัวข้อนี้และการปฏิบัติกิจกรรม

๑๓. ครูทดสอบความเข้าใจของนักเรียนโดยการให้ตอบคำถาม เช่น

– ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีสภาพภูมิอากาศเป็นอย่างไร

– ปัจจุบันภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ต้องประสบกับปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมอะไรบ้าง

ขั้นสรุปและนำไปใช้

๑๔. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ความหลากหลายทางสังคมวัฒนธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้านสิ่งแวดล้อม โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้ หรือสรุปเป็นความเรียง แผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

๑๕. ครูให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้เรียนมาไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และเผยแพร่ให้บุคคลอื่น เช่น คนในครอบครัว เพื่อนบ้าน ได้รู้และเข้าใจ

๑๐. สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

๑. ภาพหิมะกำลังตกบนภูเขาและภาพฝนกำลังตกในป่า

๒. แบบบันทึกความรู้

๓. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

๔. หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑-๒ ม. ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๑. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____
๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____
๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____ _____
ลงชื่อ _____ ผู้สอน _____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๕

การอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรมและการพึ่งพาซึ่งกันและกัน

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ ความปรองดอง สมานฉันท์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑
เวลา ๑ ชั่วโมง

๑. จุดเน้นที่ ๔ ความปรองดอง สมานฉันท์

๔.๑ การอยู่ร่วมกันในสังคมแห่งความหลากหลาย

จุดเน้นที่ ๕ ความมีวินัยในตนเอง

ความซื่อสัตย์สุจริต ความอดทน การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ การยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

๒. ผลการเรียนรู้

๘. ยอมรับความหลากหลายทางสังคมวัฒนธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และอยู่ร่วมกันอย่างสันติและพึ่งพาซึ่งกันและกัน

๑๐. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง

๓. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การอยู่ร่วมกันในภูมิภาคอาเซียนซึ่งเป็นสังคมพหุวัฒนธรรมได้อย่างมีความสุขนั้น สมาชิกจะต้องมีความเคารพซึ่งกันและกัน ไม่แสดงกิริยาและวาจาดูหมิ่นผู้อื่น และมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และแบ่งปันกัน

๔. สาระการเรียนรู้

๒. การอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรมและการพึ่งพาซึ่งกันและกัน

๑. เคารพซึ่งกันและกัน

๒. ไม่แสดงกิริยาและวาจาดูหมิ่นผู้อื่น

๓. ช่วยเหลือซึ่งกันและกันและแบ่งปันกัน

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร

๒. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. มีวินัย
๒. ใฝ่เรียนรู้
๓. มีจิตสาธารณะ

๗. ชิ้นงาน/ภาระงาน

ภาระงานรวบยอด

– การแสดงบทบาทสมมุติเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรมและการพึ่งพาซึ่งกันและกัน

๘. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
๑. ซักถามความรู้เรื่อง การอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรมและการพึ่งพาซึ่งกันและกัน	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ
๒. ตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม		

๙. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้ เช่น จัดนั่งเรียนแบบรูปตัว U นั่งเรียนเป็นกลุ่ม นำนักเรียนศึกษานอกห้องเรียน เช่น ห้องประชุม ห้องโสตทัศนศึกษา สนามหญ้าได้ร่มไม้

๒. ครูแจ้งผลการเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

๓. ครูซักถามนักเรียนว่า เมื่อมีเพื่อนให้ความช่วยเหลือเรา เราารู้สึกอย่างไร และเมื่อมีเพื่อนพูดจาไม่ดีหรือดูหมิ่นดูแคลนเรา เราารู้สึกอย่างไร หลังจากนั้นนักเรียนตอบ ครูอธิบายว่า การอยู่ร่วมกันในสังคม ทุกคนจะต้องช่วยเหลือและให้เกียรติซึ่งกันและกัน

๔. ครูสรุปความรู้แล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๕. ครูให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเรื่อง การอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรมและการพึ่งพาซึ่งกันและกัน จากหนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑-๒ ม. ๑ ของ วพ. แล้วซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

๖. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม แต่ละกลุ่มช่วยกันสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการที่จะทำให้อยู่ร่วมกันในภูมิภาคอาเซียนได้อย่างสงบสุข เพื่อเตรียมแสดงบทบาทสมมติเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรมและการพึ่งพาซึ่งกันและกัน

๗. ครูให้แต่ละกลุ่มซักซ้อมการแสดงบทบาทสมมติ จากนั้นให้ออกมาทำการแสดงที่ละกลุ่ม

๘. เมื่อนักเรียนแสดงบทบาทสมมติครบทุกกลุ่มแล้ว ครูสรุปและอธิบายเพิ่มเติมในส่วนที่ยังไม่ครบถ้วนหรือยังไม่ถูกต้อง จากนั้นให้นักเรียนบันทึกลงในแบบบันทึกความรู้

๙. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

ขั้นขยายความรู้

๑๐. ครูให้นักเรียนจัดทำแผ่นพับเพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรมและการพึ่งพาซึ่งกันและกัน แล้วนำไปเผยแพร่แก่สมาชิกของโรงเรียน รวมทั้งคนในชุมชน

ขั้นประเมิน

๑๑. ครูให้นักเรียนพิจารณาว่า จากหัวข้อที่เรียนมาและการปฏิบัติกิจกรรมมีเรื่องอะไรบ้างที่ยังไม่เข้าใจหรือมีข้อสงสัย ถ้ามีครูช่วยอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจ

๑๒. นักเรียนร่วมกันประเมินการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคใด และได้มีการแก้ไขอย่างไรบ้าง

๑๓. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนหัวข้อนี้และการปฏิบัติกิจกรรม

๑๔. ครูทดสอบความเข้าใจของนักเรียนโดยการให้ตอบคำถาม เช่น

- เราจะอยู่ร่วมกันผู้อื่นในสังคมพหุวัฒนธรรมอย่างมีความสุขได้อย่างไร
- เราจะแสดงออกถึงการช่วยเหลือซึ่งกันและกันและแบ่งปันกันได้ด้วยวิธีการใดบ้าง

ขั้นสรุปและนำไปใช้

๑๕. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรมและการพึ่งพาซึ่งกันและกัน โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้ หรือสรุปเป็นความเรียง แผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

๑๖. ครูให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้เรียนมาไปประพฤติดูปฏิบัติให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน และเผยแพร่ให้บุคคลอื่น เช่น คนในครอบครัว เพื่อนบ้าน ได้รู้และเข้าใจ

๑๐. สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

๑. แบบบันทึกความรู้

๒. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

๓. หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑-๒ ม. ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๑. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____
๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____
๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____ _____
ลงชื่อ _____ ผู้สอน _____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๖

ความขัดแย้ง

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ ความปรองดอง สมานฉันท์	เวลา ๑ ชั่วโมง

๑. จุดเน้นที่ ๔ ความปรองดอง สมานฉันท์
- ๔.๒ การจัดการความขัดแย้งและสันติวิธี
- จุดเน้นที่ ๕ ความมีวินัยในตนเอง
- ความซื่อสัตย์สุจริต ความอดทน การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ การยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง
๒. ผลการเรียนรู้
๕. มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาความขัดแย้งโดยสันติวิธี
๑๐. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง
๓. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด
- ความขัดแย้งเป็นความรู้สึกหรือปฏิกิริยาของคนที่ไม่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน รวมทั้งการต่อสู้เพื่อทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ปัจจุบันในสังคมไทยเกิดความขัดแย้งในหลายลักษณะ ทั้งในลักษณะของการทะเลาะวิวาท หรือในลักษณะของการมีความคิดเห็นไม่ตรงกัน
๔. สาระการเรียนรู้
๓. ความขัดแย้งและการแก้ปัญหาความขัดแย้งโดยสันติวิธี
- ๓.๑ ความขัดแย้ง
๑. การทะเลาะวิวาท
๒. ความคิดเห็นไม่ตรงกัน
๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
๑. ความสามารถในการคิด
๒. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. ชื่อสัตย์สุจริต
๒. มุ่งมั่นในการทำงาน
๓. มีจิตสาธารณะ

๗. ชิ้นงาน/ภาระงาน

- ภาระงานรวบยอด
- การสำรวจความขัดแย้งในชุมชน

๘. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
๑. ชักถามความรู้เรื่อง ความขัดแย้ง ๒. ตรวจสอบงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม	<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

๙. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้ เช่น จัดนั่งเรียนแบบรูปตัว U นั่งเรียนเป็นกลุ่ม หรือนักเรียนศึกษานอกห้องเรียน เช่น ห้องประชุม ห้องโสตทัศนศึกษา สนามหญ้าได้ร่มไม้
๒. ครูแจ้งผลการเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
๓. ครูให้นักเรียนท่องบทอาขยานค่านิยมหลักของคนไทย ๑๒ ประการ พร้อม ๆ กัน จากนั้นครูอธิบายว่า หากนักเรียนปฏิบัติตามค่านิยมหลักเหล่านี้แล้ว โอกาสที่จะเกิดความขัดแย้งระหว่างกันก็จะม้น้อยลง ทำให้ทุกคนอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข
๔. ครูให้นักเรียนดูภาพคนกำลังทะเลาะกัน แล้วซักถามว่า หลังจากที่นักเรียนดูภาพนี้แล้ว นักเรียนรู้สึกอย่างไร
๕. ครูสรุปความรู้แล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๖. ครูให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเรื่อง ความขัดแย้ง ในหนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑-๒ ม. ๑ ของ วพ. แล้วซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

๗. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็น ๒ กลุ่ม แต่ละกลุ่มสำรวจความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในชุมชนของตนเอง จากนั้นนำข้อมูลมารวบรวมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น สรุปผลลงในแบบบันทึกการสำรวจ แล้วส่งตัวแทนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

๘. หลังจากที่แต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานจบแล้ว ครูกล่าวคำชมเชยและอธิบายเพิ่มเติมในส่วนที่ยังไม่ครบถ้วนหรือยังไม่ถูกต้อง

๙. หลังจากที่นำเสนอผลงานครบทั้ง ๒ กลุ่มแล้ว ครูอธิบายสรุป โดยให้นักเรียนบันทึกลงในสมุด

๑๐. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและป็นกลุ่ม

ขั้นขยายความรู้

๑๑. ครูให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์แนวทางการแก้ปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในชุมชนของตนเอง แล้วนำไปจัดทำเป็นป้ายนิเทศเพื่อเผยแพร่ในชุมชน

ขั้นประเมิน

๑๒. ครูให้นักเรียนพิจารณาว่า จากหัวข้อที่เรียนมาและการปฏิบัติกิจกรรมมีเรื่องอะไรบ้างที่ยังไม่เข้าใจหรือมีข้อสงสัย ถ้ามีครูช่วยอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจ

๑๓. นักเรียนร่วมกันประเมินการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคใด และได้มีการแก้ไขอย่างไรบ้าง

๑๔. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนหัวข้อนี้และการปฏิบัติกิจกรรม

๑๕. ครูทดสอบความเข้าใจของนักเรียนโดยการให้ตอบคำถาม เช่น

- ความขัดแย้งคืออะไร เกี่ยวข้องกับใครบ้าง
- การทะเลาะวิวาทก่อให้เกิดผลกระทบอย่างไรบ้าง

ขั้นสรุปและนำไปใช้

๑๖. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ความขัดแย้ง โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้ หรือสรุปเป็นความเรียง แผนที่ความคิดหรือผังโน้ตสน้ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

๑๗. ครูให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้เรียนมาไปประพฤติปฏิบัติให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ในชีวิตประจำวันเพื่อหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดความขัดแย้ง และเผยแพร่ให้บุคคลอื่น เช่น คนในครอบครัว เพื่อนบ้าน ได้รู้และเข้าใจ

๑๐. สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

๑. บทอาขยานคำนิยามหลักของคนไทย ๑๒ ประการ
๒. ภาพคนกำลังทะเลาะกัน
๓. แบบบันทึกการสำรวจ

๔. แบบบันทึกความรู้
๕. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม
๖. หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑-๒ ม. ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๑. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางการพัฒนา _____

๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางแก้ไข _____

๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
 เหตุผล _____

๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____
 _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน
 _____ / _____ / _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๖

การแก้ปัญหาความขัดแย้งโดยสันติวิธี

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ ความปรองดอง สมานฉันท์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑
เวลา ๑ ชั่วโมง

๑. จุดเน้นที่ ๔ ความปรองดอง สมานฉันท์

๔.๒ การจัดการความขัดแย้งและสันติวิธี

จุดเน้นที่ ๕ ความมีวินัยในตนเอง

ความซื่อสัตย์สุจริต ความอดทน การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ การยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

๒. ผลการเรียนรู้

๕. มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาความขัดแย้งโดยสันติวิธี

๑๐. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง

๓. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

เมื่อเกิดความขัดแย้งขึ้นจำเป็นต้องแก้ปัญหาความขัดแย้งโดยสันติวิธี เช่น การเจรจาไกล่เกลี่ย การเจรจาต่อรอง รวมถึงการระงับความขัดแย้งที่เกิดขึ้นด้วยวิธีการบังคับ การหลบหนี การประนีประนอม การปรองดอง และการแก้ไขปัญหาร่วมมือกัน

๔. สาระการเรียนรู้

๓. ความขัดแย้งและการแก้ปัญหาความขัดแย้งโดยสันติวิธี

๓.๒ การแก้ปัญหาความขัดแย้งโดยสันติวิธี

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร

๒. ความสามารถในการคิด

๓. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. ซื่อสัตย์สุจริต

๒. มุ่งมั่นในการทำงาน

๓. มีจิตสาธารณะ

๗. ชิ้นงาน/ภาระงาน

ภาระงานรวบยอด

– การอภิปรายเกี่ยวกับการแก้ปัญหาความขัดแย้งโดยสันติวิธี

๘. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
๑. ชักถามความรู้เรื่อง การแก้ปัญหาความขัดแย้ง โดยสันติวิธี ๒. ตรวจผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม	<ul style="list-style-type: none"> ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

๙. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้ เช่น จัดนั่งเรียนแบบรูปตัว U นั่งเรียนเป็นกลุ่ม หรือนักเรียนศึกษานอกห้องเรียน เช่น ห้องประชุม ห้องโสตทัศนศึกษา สนามหญ้าได้ร่มไม้

๒. ครูแจ้งผลการเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

๓. ครูซักถามนักเรียนว่า เมื่อเรามีปัญหาทะเลาะกับเพื่อน เราควรแก้ปัญหานี้อย่างไร หลังจากที่นักเรียนตอบ ครูอธิบายว่า เมื่อเรามีปัญหาทะเลาะกับเพื่อน เราควรแก้ปัญหานี้โดยการนั่งพูดคุยหรือเจรจากับเพื่อน เพื่อให้ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นบรรเทาเบาบางและหมดสิ้นไปในที่สุด

๔. ครูสรุปความรู้แล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๕. ครูอธิบายเนื้อหาเรื่อง การแก้ปัญหาความขัดแย้งโดยสันติวิธี ในหนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑-๒ ม. ๑ ของ วพ. แล้วสนทนาและซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่อธิบาย

๖. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็น ๓ กลุ่ม แต่ละกลุ่มช่วยกันสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสังคมไทย กลุ่มละ ๑ เรื่อง จากนั้นร่วมกันอภิปรายถึงวิธีการที่จะนำมาใช้แก้ปัญหาความขัดแย้งเรื่องดังกล่าวให้หมดไป สรุปผลลงในแบบบันทึกผลการอภิปราย แล้วส่งตัวแทนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

๙. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ โดยให้นักเรียนบันทึกลงในสมุด

๑๐. ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและป็นกลุ่ม

ขั้นขยายความรู้

๑๑. ครูให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการแก้ปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสังคมไทย แล้วนำข้อมูลมาช่วยกันจัดเป็นป้ายนิเทศ

๑๒. ปัจจุบันสังคมไทยต้องประสบกับปัญหาความขัดแย้งอย่างรุนแรง คนในสังคมเกิดความแตกแยกทางความคิด มีการแบ่งเป็นฝักเป็นฝ่าย ขาดความสามัคคีปรองดอง หากคนไทยไม่ช่วยกันระงับปัญหาความขัดแย้งดังกล่าวนี้อาจให้หมดสิ้นไป นักเรียนคิดว่าสังคมไทยจะเป็นอย่างไร

ขั้นประเมิน

๑๓. ครูให้นักเรียนพิจารณาว่า จากหัวข้อที่เรียนมาและการปฏิบัติกิจกรรมมีเรื่องอะไรบ้างที่ยังไม่เข้าใจหรือมีข้อสงสัย ถ้ามีครูช่วยอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจ

๑๔. นักเรียนร่วมกันประเมินการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคใด และได้มีการแก้ไขอย่างไรบ้าง

๑๕. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนหัวข้อนี้และการปฏิบัติกิจกรรม

๑๖. ครูทดสอบความเข้าใจของนักเรียนโดยการให้ตอบคำถาม เช่น

- การแก้ไขปัญหาความขัดแย้งโดยสันติวิธีสามารถทำได้อย่างไรบ้าง
- การระงับความขัดแย้งทำได้ด้วยวิธีการใดบ้าง

ขั้นสรุปและนำไปใช้

๑๗. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การแก้ปัญหาความขัดแย้งโดยสันติวิธี โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้ หรือสรุปเป็นความเรียง แผนที่ความคิดหรือผังโน้ตสโน้ดลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

๑๘. ครูให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้เรียนมาไปประพฤติปฏิบัติให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน และเผยแพร่ให้บุคคลอื่น เช่น คนในครอบครัว เพื่อนบ้าน ได้รู้และเข้าใจ

๑๐. สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

๑. แบบบันทึกผลการอภิปราย

๒. แบบบันทึกความรู้

๓. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและป็นกลุ่ม

๔. หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑ ปี. ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๑. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางการพัฒนา _____

๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางแก้ไข _____

๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

เหตุผล _____

๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

_____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๘
ความมีวินัยในตนเองเพื่อความปรองดอง สมานฉันท์

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ ความปรองดอง สมานฉันท์	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ เวลา ๑ ชั่วโมง
---	---

๑. จุดเน้นที่ ๔ ความปรองดอง สมานฉันท์

- ๔.๑ การอยู่ร่วมกันในสังคมแห่งความหลากหลาย
- ๔.๒ การจัดการความขัดแย้งและสันติวิธี

จุดเน้นที่ ๕ ความมีวินัยในตนเอง

ความซื่อสัตย์สุจริต ความอดทน การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ การยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

๒. ผลการเรียนรู้

- ๕. มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาความขัดแย้งโดยสันติวิธี
- ๑๐. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง

๓. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

แนวทางหนึ่งที่จะทำให้คนในสังคมอยู่ร่วมกันได้อย่างปรองดอง สมานฉันท์ คือ ทุกคนจะต้องมีวินัยในตนเอง

๔. สาระการเรียนรู้

- ๑. ความหลากหลายทางสังคมวัฒนธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
  - ๑.๑ วิถีชีวิต
  - ๑.๒ วัฒนธรรม
  - ๑.๓ ศาสนา
  - ๑.๔ สิ่งแวดล้อม
- ๒. การอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรมและการพึ่งพาซึ่งกันและกัน
- ๓. ความขัดแย้งและการแก้ปัญหาความขัดแย้งโดยสันติวิธี
  - ๓.๑ ความขัดแย้ง
  - ๓.๒ การแก้ไขปัญหาความขัดแย้งโดยสันติวิธี

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร
๒. ความสามารถในการแก้ปัญหา
๓. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. มีวินัย
๒. ใฝ่เรียนรู้
๓. จิตสาธารณะ

๗. ชิ้นงาน/ภาระงาน

- ภาระงานรวบยอด
- การวิเคราะห์เกี่ยวกับความมีวินัยในตนเองเพื่อความปรองดอง สมานฉันท์

๘. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
๑. ซักถามความรู้เรื่อง ความมีวินัยในตนเองเพื่อความปรองดอง สมานฉันท์ ๒. ตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม	<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

๙. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้ เช่น จัดนั่งเรียนแบบรูปตัว U นั่งเรียนเป็นกลุ่ม นำนักเรียนศึกษานอกห้องเรียน เช่น ห้องประชุม ห้องโสตทัศนศึกษา สนามหญ้าได้ร่มไม้
๒. ครูแจ้งผลการเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
๓. ครูให้นักเรียนช่วยกันคิดว่า หากเราและเพื่อน ๆ ในชั้นเรียนทุกคนมีวินัย จะทำให้ห้องเรียนของเราเป็นอย่างไร
๔. ครูสรุปความรู้แล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๕. ครูอธิบายเพื่อทบทวนเนื้อหาเรื่อง ความปรองดอง สมานฉันท์ โดยใช้ข้อมูลในหนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑-๒ ม. ๑ แล้วสนทนาและซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่อธิบาย

๖. ครูให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับความมีวินัยในตนเอง จากนั้นร่วมกันวิเคราะห์ว่า ความมีวินัยในตนเองช่วยสร้างความปรองดอง สมานฉันท์ได้อย่างไร

๗. หลังจากนักเรียนร่วมกันวิเคราะห์จบแล้ว ครูสรุป แล้วให้นักเรียนบันทึกลงในแบบบันทึกผลการวิเคราะห์เรื่อง ความมีวินัยในตนเองเพื่อความปรองดอง สมานฉันท์

๘. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและปีนกลุ่ม

ขั้นขยายความรู้

๙. ครูซักถามนักเรียนว่า มีวิธีการใดบ้างที่แสดงออกถึงความมีวินัยในตนเองเพื่อความปรองดอง สมานฉันท์

ขั้นประเมิน

๑๐. ครูให้นักเรียนพิจารณาว่า จากหัวข้อที่เรียนมาและการปฏิบัติกิจกรรมมีเรื่องอะไรบ้างที่ยังไม่เข้าใจหรือมีข้อสงสัย ถ้ามีครูช่วยอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจ

๑๑. นักเรียนร่วมกันประเมินการปฏิบัติกิจกรรมว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคใด และได้มีการแก้ไขอย่างไรบ้าง

๑๒. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนหัวข้อนี้และการปฏิบัติกิจกรรม

๑๓. ครูทดสอบความเข้าใจของนักเรียนโดยการให้ตอบคำถาม เช่น

- ความปรองดอง สมานฉันท์ คืออะไร
- เพราะอะไรความมีวินัยในตนเองจึงทำให้คนมีความปรองดอง สมานฉันท์

ขั้นสรุปและนำไปใช้

๑๑. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ความมีวินัยในตนเองเพื่อความปรองดองสมานฉันท์ โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้ หรือสรุปเป็นความเรียง แผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

๑๒. ครูให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้เรียนมาไปประพฤติปฏิบัติให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน และเผยแพร่ให้บุคคลอื่น เช่น คนในครอบครัว เพื่อนบ้าน ได้รู้และเข้าใจ

๑๐. สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

๑. แบบบันทึกผลการวิเคราะห์เรื่อง ความมีวินัยในตนเองเพื่อความปรองดอง สมานฉันท์

๒. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

๓. หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑-๒ ม. ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๑. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางการพัฒนา _____

๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางแก้ไข _____

๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

เหตุผล _____

๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

_____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน
_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๕

กิจกรรมบูรณาการ ทบทวน และโครงงาน

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เราภูมิใจในความเป็นไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑
เวลา ๑ ชั่วโมง

๑. จุดเน้นที่ ๔ ความปรองดอง สมานฉันท์

- ๔.๑ การอยู่ร่วมกันในสังคมแห่งความหลากหลาย
- ๔.๒ การจัดการความขัดแย้งและสันติวิธี

จุดเน้นที่ ๕ ความมีวินัยในตนเอง

ความซื่อสัตย์สุจริต ความอดทน การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ การยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

๒. ผลการเรียนรู้

- ๘. ยอมรับความหลากหลายทางสังคมวัฒนธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และอยู่ร่วมกันอย่างสันติ และพึ่งพาซึ่งกันและกัน
- ๙. มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาความขัดแย้งโดยสันติวิธี
- ๑๐. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง

๓. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีความหลากหลายทางสังคมวัฒนธรรมทั้งด้านวิถีชีวิต วัฒนธรรม ศาสนา และสิ่งแวดล้อม มีลักษณะเป็นสังคมพหุวัฒนธรรม ซึ่งการที่จะอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรมได้อย่างสันติสุข สมาชิกของสังคมจะต้องมีความเคารพซึ่งกันและกัน ไม่แสดงกิริยาและวาจาดูหมิ่นผู้อื่น ช่วยเหลือซึ่งกันและกันและแบ่งปันกัน แต่หากสังคมเกิดความขัดแย้งขึ้น เช่น เกิดการทะเลาะวิวาท มีความคิดเห็นแตกต่างกัน ทุกคนต้องร่วมกันแก้ปัญหาความขัดแย้งนั้นด้วยสันติวิธี

กิจกรรมเสนอแนะเป็นกิจกรรมบูรณาการที่รวบรวมหลักการและความคิดรวบยอดในเรื่องต่าง ๆ ที่นักเรียนได้เรียนรู้ไปแล้วมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรม เช่น การศึกษาค้นคว้าและทำรายงาน นักเรียนจะต้องมีความรู้เรื่อง การวางแผน ทักษะการทำงานกลุ่ม ทักษะการสืบค้นข้อมูล

โครงงาน เป็นการกำหนดให้นักเรียนปฏิบัติโครงงาน โดยเสนอแนะหัวข้อ แนวทางปฏิบัติ หรืออาจเลือกทำโครงงานอื่นตามความสนใจ โดยให้เกี่ยวข้องกับเนื้อหาในบทเรียน

การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นตัวอย่างสถานการณ์ กิจกรรม หรือคำถามเพื่อให้นักเรียนเห็นแนวทางในการนำเนื้อหาความรู้ในหน่วยการเรียนรู้ นั้น ๆ ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

คำถามทบทวน เป็นคำถามแบบอัตนัยเพื่อทบทวนผลการเรียนรู้ของนักเรียน

๔. สาระการเรียนรู้

๑. ความหลากหลายทางสังคมวัฒนธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
  - ๑.๑ วิถีชีวิต
  - ๑.๒ วัฒนธรรม
  - ๑.๓ ศาสนา
  - ๑.๔ สิ่งแวดล้อม
๒. การอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรมและการพึ่งพาซึ่งกันและกัน
๓. ความขัดแย้งและการแก้ปัญหาความขัดแย้งโดยสันติวิธี
  - ๓.๑ ความขัดแย้ง
  - ๓.๒ การแก้ไขปัญหาความขัดแย้งโดยสันติวิธี
๔. กิจกรรมเสนอแนะ
๕. โครงการ
๖. การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
๗. คำถามทบทวน

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร
๒. ความสามารถในการคิด
๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา
๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
๕. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
๒. ซื่อสัตย์สุจริต
๓. มีวินัย
๔. ใฝ่เรียนรู้
๕. มุ่งมั่นในการทำงาน
๖. รักความเป็นไทย
๗. มีจิตสาธารณะ

๗. ชิ้นงาน/ภาระงาน

ภาระงานรวบยอด

- การอภิปรายเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรมและการพึ่งพาซึ่งกันและกัน
- การสืบค้นข่าวเกี่ยวกับความขัดแย้งในสังคม
- การอภิปรายเกี่ยวกับความมีวินัยในตนเองและความขัดแย้ง

๘. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
๑. ชักถามความรู้เรื่อง ความปรองดอง สมานฉันท์ ๒. ตรวจสอบงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม	<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

๙. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้ เช่น จัดนั่งเรียนแบบรูปตัว U นั่งเรียนเป็นกลุ่ม หรือนักเรียนศึกษานอกห้องเรียน เช่น ห้องประชุม ห้องโสตทัศนศึกษา สนามหญ้าได้ร่มไม้

๒. ครูแจ้งผลการเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

๓. ครูให้นักเรียนดูภาพคนกำลังจับกลุ่มพูดคุยกันอย่างสนุกสนาน และภาพคนกำลังทะเลาะเบาะแว้งกัน จากนั้นสนทนาและซักถามนักเรียนในประเด็นต่าง ๆ เช่น

- ภาพทั้งสองเป็นภาพเกี่ยวกับอะไร
- หลังจากดูภาพทั้งสองแล้ว นักเรียนรู้สึกอย่างไร
- นักเรียนเคยประสบกับเหตุการณ์ตามภาพทั้งสองหรือไม่

๔. ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่ได้ช่วยกันตอบคำถาม

๕. ครูสรุปความรู้แล้วเชื่อมโยงไปสู่กิจกรรมที่จะปฏิบัติ

ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๖. ครูให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเรื่อง ความปรองดอง สมานฉันท์ ในหนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑-๒ ม. ๑ ของ วพ. จากนั้นให้นักเรียนทำกิจกรรมเสนอแนะต่อไปนี้

– ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๔-๖ คน แต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายว่า เราจะใช้ชีวิตร่วมกับพลเมืองอาเซียนอย่างสันติสุขได้อย่างไร แล้วส่งตัวแทนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

– ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๔-๖ คน แต่ละกลุ่มร่วมกันสืบค้นข่าวเกี่ยวกับความขัดแย้งในสังคม แล้วนำข้อมูลมาช่วยกันวิเคราะห์วิธีการระงับความขัดแย้งนั้น สรุปผล แล้วส่งตัวแทนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

– ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายว่า หากเราไม่มีวินัยในตนเอง จะทำให้เกิดความขัดแย้งในสังคมได้หรือไม่ เพราะอะไร สรุปผล แล้วบันทึกลงในสมุด

๙. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

๑๐. ครูมอบหมายให้นักเรียนทำโครงการเรื่อง การอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรมและการพึ่งพาซึ่งกันและกัน หรืออาจเลือกทำโครงการอื่นตามความสนใจ โดยให้เกี่ยวข้องกับเนื้อหาในบทเรียน และให้นักเรียนเสนอชื่อโครงการให้พิจารณาก่อน

๑๑. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่กำหนดไว้ในหัวข้อ การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

– ใน พ.ศ. ๒๕๕๘ สมาชิกอาเซียนจะรวมตัวกันเป็นประชาคมอาเซียน คนในประชาคมอาเซียนจะมีการเคลื่อนย้ายภายในประชาคมอาเซียนมากขึ้น ทำให้เรามีโอกาสที่จะต้องปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ๆ ในอาเซียนเพิ่มขึ้น นักเรียนคิดว่า ในสถานการณ์เช่นนี้ ตนเองต้องปฏิบัติตนอย่างไรเพื่อป้องกันมิให้เกิดความขัดแย้งระหว่างกัน

จากนั้นครูแนะนำให้นักเรียนความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันให้เหมาะสม

๑๒. ครูมอบหมายให้นักเรียนตอบคำถามในหัวข้อ คำถามทบทวน เป็นการบ้าน

ขั้นขยายความรู้

๑๓. ครูให้นักเรียนสืบค้นจัดทำแผ่นพับเกี่ยวกับความปรองดอง สมานฉันท์ แล้วนำไปเผยแพร่ในโรงเรียนและในชุมชนของตนเอง

ขั้นประเมิน

๑๔. ครูให้นักเรียนพิจารณาว่า จากหัวข้อที่เรียนมาและการปฏิบัติกิจกรรมมีเรื่องอะไรบ้างที่ยังไม่เข้าใจหรือมีข้อสงสัย ถ้ามีครูช่วยอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจ

๑๕. นักเรียนร่วมกันประเมินการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม ว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคใด และได้มีการแก้ไขอย่างไรบ้าง

๑๖. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนหน่วยนี้และการปฏิบัติกิจกรรม

๑๗. ครูทดสอบความเข้าใจของนักเรียนโดยการให้ตอบคำถาม เช่น

- วิธีชีวิตของคนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นไปในลักษณะใด
- เมื่ออยู่ในสังคมพหุวัฒนธรรมเราจะต้องปฏิบัติตนอย่างไร

ขั้นสรุปและนำไปใช้

๑๘. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ความปรองดอง สมานฉันท์ โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้ หรือสรุปเป็นความเรียง แผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

๑๗. ครูให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้เรียนมาไปประพฤติปฏิบัติประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน/เผยแพร่ให้บุคคลอื่น เช่น คนในครอบครัว เพื่อนบ้าน ได้รู้และเข้าใจ

๑๐. สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

๑. ภาพคนกำลังจับกลุ่มพูดคุยกันอย่างสนุกสนาน และภาพคนกำลังทะเลาะเบาะแว้งกัน
๒. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม
๓. แบบบันทึกความรู้
๔. หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑-๒ ม. ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๑. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____
๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____
๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____ _____
ลงชื่อ _____ ผู้สอน _____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕๐
ทดสอบปลายปี

เวลา ๑ ชั่วโมง

- ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบปลายปี